

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je iz-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

primorski dnevnik

Poltnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 202 (11.925)

Trst, sobota, 25. avgusta 1984

Vsi priznavajo, da ni dokazov o libijski vpletenosti

Libija spet zanikala trditve da je minirala Rdeče morje

TRIPOLIS — Libijsko zunanje ministrstvo je včeraj ponovno demantiralo in zanikalo vesti, po katerih naj bi bila Libija odgovorna za mine v Rdečem morju. Gre za zaroto imperialistov in njihovih zaveznikov, je rečeno v libijskem komuniqueju, ki nimajo najmanjšega dokaza o libijski vpletenosti. V komuniqueju zunanje ministrstvo tudi obsoja prisotnost ameriških, britanskih, francoskih in italijanskih vojnih ladij v Rdečem morju, češ da njihova prisotnost le veča napetost na tistem območju.

Predložen osnutek za deželo Furlanijo

RIM — Predstavniki »Union Valdotaïne« Fosson, Sardinske akcijske stranke Loi in »Südtiroler Volkspartei« Fontanari, so, na pobudo Furlanskega gibanja, predložili v senatu zakonski osnutek za ustanovitev dežele Furlanije s posebnim statutom. Gre za isti osnutek, ki ga je bilo Furlansko gibanje že predložilo deželnemu svetu Furlanije - Julijske krajine, ki ga je zavrnil. Po njem naj bi Julijsko krajino ločili od Furlanije, ki naj bi vključevala pokrajine Videm, Pordenon in Gorica.

NA 3. STRANI

V sklepnem govoru na konvenciji republikanske stranke

Reagan potrdil dosedanje zunanjepolitične smernice in kritiziral demokratsko stranko

Dolga samohvala dosedanjega štiriletnega vodenja administracije

DALLAS — Z govoroma Ronalda Reagana in Georgea Busha se je pedsinočnim končala štiridnevna konvencija republikanske stranke, na kateri so ju delegati imenovali za predsedniškega oziroma podpredsedniškega kandidata na novembrskih volitvah. Njun poseg je bil zgolj formalnost, je pa povzdignil do viška navdušenje konservativnih kril stranke.

Reagan se je izognil navajanju programa, ki naj bi ga izpeljal za primer, da bo spet izvoljen za predsednika (zatrnil je le, da ne bo več treba višati davkov) in se je omejil na naštevane uspehov administracije v notranji in zunanji politiki. Demokratski stranki je očital, da so ZDA pod njenim upravljanjem zabredle v najhujšo inflacijo po prvi svetovni vojni, da se je položaj revnih poslabšal, da je narasla poraba mamil med mladimi in raven nezakonskih rojstev, da se je razpasel kriminal in upadel življenjski standard.

Pod njegovo administracijo pa se je gospodarstvo močno utrdilo, kot je naglasil s pripombo, da zdaj ne gre le za izbiro med dvema

strankama, ampak med dvema različnima vizijama bodočnosti, pesimistične in samoodpovedujoče ali prežete s trdnim zaupanjem v blagostanje. Glede zunanje politike je Reagan potrdil dosedanje usmeritev, označil invazijo Grenade kot obrambo pred komunističnim osvajalstvom v režiji SZ in Kube ter poudaril obnovljeno moč Amerike, ki da bo onespobila slehernega sovražnika svobode. Zaključil je tako: »Še štiri leta mi dajte, da dokončam začeto delo«.

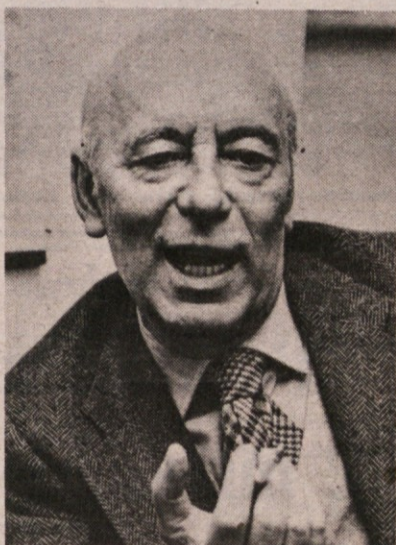
Bush je trdo napadel demokratsko stranko in vplivno židovsko skupnost odkrito ščuval proti njej, češ da je Mondale navezan na Jacksona, ki je spet vezan na vodjo temnopoltih protisemitskih muslimanov.

Kakšno je bilo politično vzdušje, nazorno kaže dejstvo, da je znani desničar Goldwater sredi ploskanja ponovil stavek, ki je v preteklosti med samimi Amerikanci izzval ogorčenje: »Ekstremizem ni greh, če je v službi svobode«.

Mnogi analisti menijo, da utegne Reagan, če bo izvoljen, voditi še radikalnejšo zunanjo politiko in dodatno zaostri mednarodne odnose.

Pogovor z Giancarlom Pajetto

O Slovencih, procesih in evropski politiki

LJUBLJANA — »Naša partija se zavzema za čimprejšnje sprejetje zakona o globalni zaščiti Slovencev v Italiji, zdi pa se mi tudi, da sama vsebina tega zakona ni več sporna,« nam je poudaril Giancarlo Pajetta, član direkcije KPI, ki je bil v preteklih dneh na oddihu na Bledu, kjer smo se tudi pogovarjali z njim.

— Pogovarjava se v Sloveniji, kjer smo v zadnjih mesecih pogosto omenjali ta zakon, naši rojaki v Italiji pa tudi pravijo, da se s sprejema-

njem tega zakona predolgo odlašajo. Ali menite, da gre pri tem za proceduralne ovire, ali so posredi morda tudi interesi nekaterih političnih sil, da tega zakona sploh ne bi sprejeli?

»Res je, da je veliko stvari vezanih za ritem parlamentarne procedure, kar že dolgo ostro kritiziramo, saj tako zavlačujemo reševanje številnih vprašanj, ki so pogosto velikega pomena za Italijo. Če pa gledamo na zadevo povsem politično, lahko rečem, da se vse stranke zavedajo, da je rešitev tega vprašanja tudi temelj za dobre odnose z Jugoslavijo. Seveda pa se mora takšno stališče odraziti tudi v čimprejšnjem sprejetju tega zakona.«

— Ukvarjate se predvsem z odnosmi med evropskimi komunističnimi partijami. S tem v zvezi nas zanima tudi vaša ocena stikov z ZKJ.

»Na zadnjem zasedanju našega centralnega komiteja sem govoril o potrebi, da bi v naši partiji bolj proučevali in spoznavali jugoslovanske izkušnje — praktične in teoretične. Tudi vaše težave kažejo, da se ne morejo poenostaviti centralizem, decentralizem, planiranje, samoupravljanje in podobno. Vse to moramo torej temeljiteje spoznavati. Gotovo pa je, da ni nobene druge komunistične partije, s katero bi imeli tako razširje-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Na Sardiniji se snuje leva deželna vlada

CAGLIARI — Novi deželni svet, ki je izšel iz volitev 24. in 25. junija, je včeraj izvolil pri prvem glasovanju za predsednika sardinske deželne vlade predstavnika Sardinske akcijske stranke odv. Maria Melisa. Zanj so glasovali svetovalci njegove stranke, KPI, PSI, PSDI in PRI, na osnovi političnega in upravnega sporazuma, ki so ga načelniki teh skupin sprejeli pozno pedsinočnim. Melis je po izvolitvi izjavil, da bo skušal čimprej sestaviti deželno vlado v okviru strank, ki so ga izvolile (republikanci pa vstop v odbor pogojujejo s podrobnim sporazumom o programu).

Snovanje »levičarsko - laične sardinske« deželne vlade je po eni strani naletelo na odobravanje KPI in levičarskih krogov, na drugi pa na ogorčene reakcije KD, ki protestira češ da so jo hoteli izolirati in dolži rimske zaveznike, da so prelomili dogovor o sestavi krajevnih uprav, kjer je možno, po zgledu vladne petstranske koaliciije.

Težak začetek nove sezone SSG

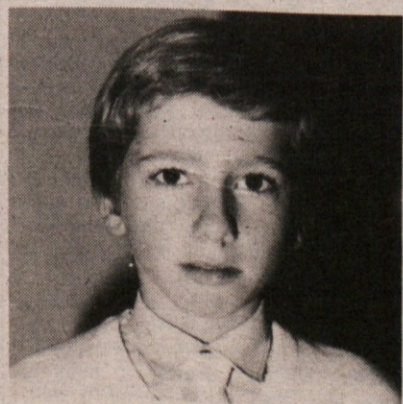
TRST — Slovensko stalno gledališče v Trstu naj bi, kot vsa leto, tudi letos uradno začelo svojo novo gledališko sezono 1. septembra, torej čez slab teden. Finančna situacija naše osrednje kulturne ustanove pa je prav tako dramatična, kot še pred nekaj meseci in to kljub vsem pritiskom in prošnjam odgovornih organov gledališča, kljub vsem zagotovilom političnih strank, javnih uprav, dežele Furlanije - Julijske krajine in italijanske države. Tako so ugotovili in o tem tudi razpravljali v sredo na sestanku predstavnikov sindikalnih organizacij in nekateri člani izvršnega odbora SSG.

O goriški Cerkvi in Slovencih

GORICA — V krogih goriških katoličanov, ki se zbirajo okrog kulturnega krožka Rizzatti in revije »Iniziativa isontina« so se resno lotili vprašanja uveljavitve nacionalnih in jezikovnih specifičnosti prebivalstva Goriške in širše vzeto Furlanije-Julijske krajine. V zadnji številki te revije so objavili precej člankov, tudi slovenskih avtorjev, o manjšinski problematiki kot tudi o politiki goriške Cerkev do manjšinskega vprašanja. Časnikar - duhovnik Renzo Boscarol, ki je tudi urednik nadškofijskega glasila »Voce isontina« se zavzema za to, da bi se v goriški Cerkvi nadaljevala politika odprtosti, razumevanja in sporazumevanja med italijanskimi in slovenskimi verniki tudi znotraj cerkvene hierarhije, ki sta jo začela izvajati nadškofa Pangrazio in Cocolin.

NA 9. STRANI

Samo Kokorovec evropski prvak

Poletov kotalkar Samo Kokorovec se je po številnih pomembnih uspehih včeraj znova povzpел v sam evropski vrh, saj si je priboril evropski mladinski naslov v obveznih likih

NA 10. STRANI

V Nabrežini bodo kmalu imeli varianto regulacijskega načrta

TRST — Devinsko-nabrežinski odbor, ki je izraz sodelovanja med KPI, PSI in SSK, je včeraj dal nalogo poverjenim strokovnjakom, da dokončno izdelajo varianto občinskega regulacijskega načrta. Gre za zelo pomembno politično odločitev, ki dejansko odpira pot novi urbanistični ureditvi v tej občini ter uresničitvi ene glavnih obvez, ki so napisane v sporazumu treh strank iz leta 1981.

NA 4. STRANI

*Hude zamude in pomanjkljivosti
pri ustanavljanju prostovoljne
protipožarne službe v Tržaški občini*

NA 4. STRANI

● O Slovencih

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ne odnose, lahko bi rekli, da so ti odnosi že kar samoupravni, saj pri stikih ne gre za nikakršne direktive s strani partijskega vodstva, temveč za iniciativo posameznih organizacij. Morda se o teh stikih premalo piše, pri ocenjevanju medsebojnih odnosov pa se tudi ne bi smeli bati nobene kritične besede.

— Ko omenjate kritične besede nas zanima tudi naslednje: v zadnjih tednih so se v evropskem tisku veliko ukvarjali s poročanjem o sodnih postopkih zoper nekatere posameznike, ki so na različne načine sovražno nastopali do Jugoslavije. Nekatere od teh primerov verjetno poznate, zanima pa me, kaj na splošno mislite o takšnih procesih, saj je tudi precej mnenj, da so včasih prej škodljivi kot pa, da bi z njimi kaj rešili?

»Moram povedati, da ima takšno reševanje tovrstnih problemov negativne posledice tudi za celotno sliko naše partije, ne oziraje se na to, če so takšne metode bile potrebne ali ne. Zdi se nam, da bi bilo bolje, če bi takšne primere razreševali z razpravami, protiargumenti in podobno. Ne moremo sicer ocenjevati »težje« tega primera, prepričani pa smo, da bi za sliko Jugoslavije kot socialistične in samoupravne države bilo bolje če bi to reševali z drugimi metodami.«

— V zadnjem času je spet moč slišati predloge o sklicu konference evropskih komunističnih partij. Predlogi sicer niso uradni in prihajajo po »ovinkih« iz nekaterih držav Vzhodne Evrope. Kakšno je stališče KPI do takšnih konferenc na splošno?

»V zvezi s takšno konferenco nismo dobili nobenega vabila niti predloga. Naše stališče do takšnih predlogov pa je negativno. To smo povedali tudi, ko so v Parizu pripravili konferenco komunističnih partij o vprašanju raket in se te konference nismo udeležili, enako pa se je odločila tudi Zveza komunistov Jugoslavije. Prepričani smo, da bi morali najti predvsem načine, da bi delavski razred lahko združen nastopil pri reševanju življenjsko pomembnih vprašanj. Kaj imamo od tega, če se srečamo le s predstavniki komunističnih partij iz nekaterih držav, kjer so le delček, manjšina. V takšnih primerih moramo torej v te razprave vključiti tudi predstavnike drugih strank, ki predstavljajo večino delavcev v teh državah. Konferenca, ki jo nekateri predlagajo, pa bi bila le slaba kopija Kominterne, kar bi danes bilo vsekakor negativno.«

Pogovor zapisal
ROBERT MECILOŠEK

Za sedaj odložena uresničitev njegovega »varnostnega načrta«

Po smrti družovskega generala Hakima je premirje v Libanonu zelo negotovo

Poslopje britanske ambasade v Bejrutu po atentatu

(Telefoto AP)

BEJRUT — Smrt načelnika generalštaba libanonske vojske generala Hakima, ki je v četrtek zgubil življenje, ko je helikopter, s katerim se je peljal, strmoglavil, pomeni istočasno tudi zastoj v izvajanju »varnostnega načrta«, se pravi prevzema oblasti v goratem predelu Šufa s strani libanonske vojske. General Hakim je bil član skupnosti družov in njihov najvišji predstavnik v vojaškem svetu. Vodja družov Džumblat je izrazil veliko dvomov glede nesreče, v kateri je Hakim zgubil življenje in je za sedaj odložil nadaljevanje omenjenega varnostnega načrta. Druzi torej ne bodo prepustili nadzorstva nad goratim predelom Šufa vladnim silam, ker jim ne zapajo. Premirje sicer še traja, vendar je izredno negotovo.

Če premirje še velja v Šufu, tega prav gotovo ni mogoče reči za Tri-

polis pa tudi za Bejrut. V Tripolisu se spopadi nadaljujejo, čeprav ne s tisto silo, kot v prejšnjih dneh, ko je izgubilo življenje nad 400 ljudi. Predstavniki sunitske skupnosti v mestu izražajo bojazen, da sodijo sedanjí spopadi v okvir načrta, po katerem bi Tripolis razdelili v dva dela: v vzhodni alavitski in zahodni sunitski. Tudi Tripolis bi tako sledil usodi Bejruta, ki je razdeljen na dva dela že deset let.

Diplomatski predstavniki pa vsekakor nimajo v Libanonu lahkega življenja. V četrtek so neznanci izstrelili dve sovjetski raketi proti britanskemu veleposlaništvu, včeraj pa so pristaši iranskega veljaka Homeinija napadli in zažgali saudsko veleposlaništvo. Vse kaže, da se verski fanatizem, značilen za sedanji iranski režim, skuša uveljaviti tudi v drugih bližnjevzhodnih državah.

Val slabega vremena zajel skoraj vso Italijo

Poplave v Liguriji zaradi nalivov: 2 mrtva, 1 pogrešan in veliko škode

RIM — V četrtek zvečer in ves včerajšnji dan je skoraj vso Italijo zajel val slabega vremena, ki je povzročil nekaj smrtnih žrtev in dokajšnjo gmotno škodo. Posebno hudi nalivi so bili v Liguriji, kjer so se oblaki utrgali sredi noči od četrta na petek in včeraj okrog poldne. Po podatkih genovske meteorološke postaje je na glavno mesto Ligurije v 24 urah padlo 175,8 milimetra vode.

Zaradi slabega vremena sta v Liguriji dve osebi izgubili življenje. Gre za mlad par iz Aoste, ki se je zaradi mokrega cestišča smrtno ponesrečil na avtocesti Genova - Alessandria. V kraju Devina Marina pa pogrešajo mladeniča, ki so ga narasle vode tamkajšnjega potoka po vsej verjetnosti odnesle v morje. Gre za 24-letnega Genovčana Alessandra Piromalli, ki je baje zaspal v svojem avtomobilu, parkiranem ob bregu potoka. Neki očividec je dejal, da je mladenič splezal na streho avtomobila, ko ga je že odneslo v strugo potoka, in klical na pomoč. Le nekaj trenutkov za tem pa je z avtom vred zginil izpred oči. Gasilci so včeraj našli v morju vozilo, mladeniča pa še vedno pogrešajo.

Voda je odnesla avtomobile v morje tudi drugod po

Liguriji. Do takšnih primerov je prišlo v krajih Voltri, Sestri in Pegli, kjer je med drugim ostala živo v spominu poplava iz leta 1970. Gmotne škode niso mogli še oceniti, ali je precejšnja: poplavljeni so bile kleti in pritlična stanovanja, poškodovani pa nasadi, kopaliska oprema, kampingi in ceste. Vhod avtoceste Genova - Milan pri Sampierdareni je bil zaradi poplav dalj časa zaprt, medtem ko so usadi povzročili zastoje na avtocesti Genova - Savona. Vpadnico v Genovo so morali zapreti za dve uri, z letališča »Cristoforo Colombo« pa so morali preusmeriti dve letali na turinsko letališče.

Toda slabo vreme je zajelo skoraj ves Apeninski polotok in tudi od drugod poročajo o njegovih negativnih posledicah, zlasti o prometnih nesrečah. Ena takih nesreč je v včerajšnjih jutranjih urah zahtevala 4 mrtve ob jadranski obali nedaleč od Ravenne. Tu je pri kraju Russi zaneslo fiat regato v nasprotni pas cestišča, po katerem je prihajal kamion. Pri priči sta bila mrtva dva zakonska para. Mlajša zakonca pa sta prav tako včeraj umrla v prometni nesreči kakih 20 kilometrov od Rima.

Do konca julija 53 milijonov nočitev v SFRJ

BEOGRAD — Julija letos je bilo v Jugoslaviji okrog 24 milijonov turističnih nočitev ali za 2 odstotka več kot v enakem lanskem mesecu. Nočitev domačih gostov je bilo okrog 13,9 milijona, oziroma za 5 odstotkov manj, tujih pa približno 10,7 milijona, oziroma za 13 odstotkov več kot julija lani.

Sedemmesečna bilanca je še ugodnejša. Število skupnih nočitev je približno 53 milijonov, oziroma za 6 odstotkov več kot pred letom dni. Nočitev domačih turistov je bilo okrog 31,6 milijona, to pa je toliko kot v enakem lanskem obdobju, tujci pa so ustvarili približno 21,5 milijona nočitev.

Po napovedih turistično-gostinskih organizacij bo število nočitev od začetka januarja do konca avgusta najverjetneje za približno 4 odstotke večje kot v enakem lanskem obdobju. Število nočitev tujcev bo večje za okrog 13 odstotkov.

Milijonski zadetek

David Parsons je zadel prvo nagrado na loteriji, ki jo je razpisal časopis Sun in tako dobil okrogel milijon funtov šterlingov (Telefoto AP)

Tegobe ministra Degana

RIM — Demokrščanski minister za zdravstvo Costante Degan, ki je že bil večkrat predmet ostrih kritik sindikatov (ob njegovem zavlačevanju pri sklepanju delovnih pogodb in konvencij so že nekajkrat zahtevali njegovo ostavko), se sicer mudi na »delovnem in študijskem potovanju« po Severni in Srednji Ameriki, njegove odločitve so pa v Italiji spet v središču polemik. Njegova okrožnica, s katero odreja kontrolne preglede pri bolnikih glede ustreznosti predpisanih zdravil, je izzvala val protestov malone vseh zdravniških združenj, ki ga dolžijo napada na profesionalnost in celo na ustavne pravice bolnikov.

Ukrep ne bo ostal niti brez političnih posledic, saj so mu izrekli javno nasprotovanje celo Deganov liberalni podtajnik De Lorenzo in republikanski parlamentarec Poggio'ini. Včeraj pa je uradni list objavil nov Deganov dekret, s katerim obvezuje tovarne zdravil, da mu enkrat letno posredujejo podatke o vseh specialitetah, ki imajo nezaželene stranske učinke (ali so celo strupene), kakor hitro so zanje seznanjene prek zdravnikov, ki jih predpisujejo in bodo za to dobili ustrezne formulacije. Ta dolžnost je doslej veljala le za zdravila, proizvedena v zadnjih 5 letih, odslej pa velja za proizvode od 1970.

Preusmerjeno indijsko letalo

KARAČI — V trenutku, ko zaključujemo redakcijo, je indijski boeing 737, ki ga je ugrabila skupina pandžabskih separatistov še vedno na pristajalni stezi letališča v Karačiju, kjer je pristal potem ko je vzletel iz Lahoreja. Preusmeritelji v Lahoreju, pred vzletom, so napovedali, da gredo v Abu Dabi.

Vsa zadeva je na moč nejasna, ve se samo, da so ugrabitelji Siki, da zahtevajo zavetišče v ZDA, da je eden od njih pilot in da ravnajo s potniki zelo surovo. V Lahoreju so sicer izpustili dve norveški državljanki, od katerih je ena dobila srčni napad, in indijskega invalida. Do preusmeritve letala, ki je letelo na notranji progí, je prišlo nekaj minut po vzletu iz mesta Candigar. Kaže, da imajo preusmeritelji, baje šesterica, pri sebi bombe, razstrelivo in nože. Po nekaterih vesteh, naj bi bila tako pilot letala, kot njegov namestnik, nekaj časa nezavestna. Na letalu je približno 90 potnikov in članov posadke.

Za jugoslovanske državljane na začasnem delu Pred dogovorom med SFRJ in ZRN

BEOGRAD — Zvezni biro za zaposlovanje in zvezni urad za delo Zvezne republike Nemčije pripravljata dogovor, ki naj bi Jugoslovanom na začasnem delu olajšal uresničevanje bivalnega in delovnega statusa, strokovno usposabljanje in obveščanje o možnosti za morebitno vrnitev v domovino.

Predvidoma naj bi se nemški uradi za delo s tem dokumentom obvezali, da bodo popolneje seznanjali Jugoslovane z njihovimi pravicami. Doslej se je namreč pogosto dogajalo, da so jugoslovanski državljani zaradi premajhne seznanjenosti od uradov zahtevali le splošna delovna dovoljenja, čeprav so pridobili pravico do posebnih dovoljenj. Razlika je bistvena, kajti splošno dovoljenje je povezano z določenim poklicem in delodajalcem ter ga je mogoče kaj lahko odpovedati. Izdajajo ga le za leto dni in to samo pod pogojem, da za to delovno mesto ni zainteresiranih med delavci iz ZRN ali iz držav EGS. Posebno delovno dovoljenje pa ni v zvezi z določenim poklicem ali delodajalcem. Pravico do tega dovoljenja imajo tuji državljani, ki so v ZRN delali neprekinjeno najmanj pet let.

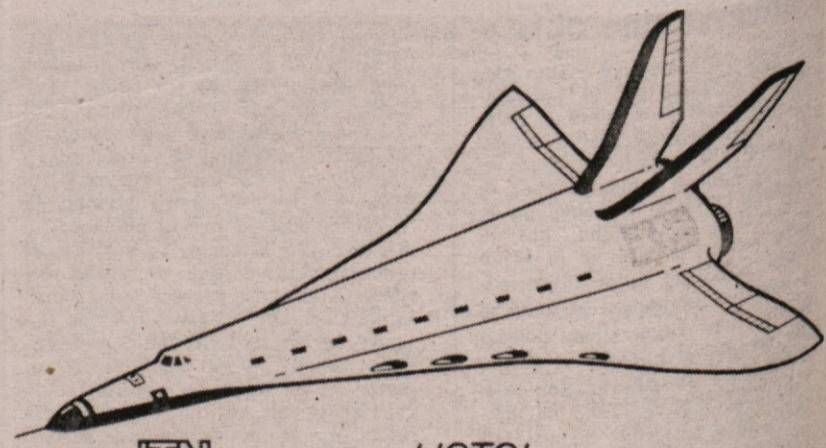
Ob zagotovljenem stanovanju in zadostnem znanju nemškega jezika je posebno delovno dovoljenje pogoj za

odobritev neomejenega dovoljenja bivanja ali pravice do bivanja. Jugoslovanski delavci od uradov za tujce najpogosteje zahtevajo neomejena dovoljenja meneč, da le ta zagotavljajo večjo varnost kot pravica do bivanja. Vendar pa bi vsak Jugoslovani, ki je bil na delu v ZRN neprekinjeno osem let, moral zahtevati pravico do bivanja ter ima s tem dokumentom formalno-pravno enak položaj kot domači delavec. To pravico mu lahko odvzamejo le zaradi morebitnih postopkov v nasprotju z nemškim sistemom in zakonodajo.

Dogovorjeno je že, v kratkem pa bo to potrjeno s podpisom dokumenta, da se bo večje število Jugoslovancev priključilo nemškemu centru za strokovno usposabljanje in prekvalifikacijo. Nemški uradi za delo bi morali v prihodnje tudi obveščati Jugoslovane o možnostih zaposlovanja po vrnitvi v domovino, pri tem pa naj bi bile zajete informacije o carinskih olajšavah, seznamih delovnih mest, ki so že dalj časa nezasedena ipd.

V ZRN je zdaj 612 tisoč jugoslovanskih delavcev s člani družine, na zaposlitev pa jih čaka približno 42 tisoč. (dd)

Britanska vesoljska ladja

ITN Impression of HOTOL

Britanska televizijska postaja ITN je objavila risbe bodoče britanske vesoljske ladje »hotol«, ki naj bi jo izdelali v prihodnjih 20 letih. Ladja bi lahko vzletela kot normalno letalo, razpolagala pa bi z revolucionarnimi motorji, ki bi črpali kisik neposredno iz ozračja (Telefoto AP)

Pred 353 leti so Črnogorci ustanovili vas Peroj v Istri

Družba Electrolux je vsekakor predvčerajšnjim javila ministru Altissimu, da so bili doseženi »zadovoljni pogoji« za večstransko srečanje z zastopniki bank, sindikatov, krajevnih ustanov ter ministrskih funkcionarjev. Zaenkrat torej kaže da predlog Euro-mobiliare, po katerem naj bi družba Zanussi ostala docela v italijanskih rokah, ni prodr, ker za njegovo uresničenje očitno ni pravih pogojev.

PEROJ — Kakih 10 kilometrov od Pulja leži vas Peroj, ki so jo pred 353 leti ustanovili priselenci iz Črne gore. To obletnico so Perojčani v teh dneh praznovali na poseben način. Obnovili so svoje stare obrede, ki so si jih z zanimanjem ogledali tudi številni turisti. Najstarejši vaščani so izjemno priredili pustovanje, ki ga sicer praznujejo v zimskem času. Oblekli so se v stare kožuhe in hodili v sprevodu, ki mu je v znamenju izobilja načeloval debeli pujs.

Pravijo, da je Peroj ustanovilo poleti 1681. leta sedem črnogorskih družin, ki so se priselile zaradi turškega pritiska, verjetno pa tudi zaradi kuge ali lakote. Njihova imena so: Vučetić, Stomilović, Radulović, Popović, Vuković, Ljubotina in Mitar. Ohranili so med drugim pravoslavno vero, njihov sedanjí dušni pastir pa je prota Ivan Kojić, ki ga je fotograf posnel na grobu ustanovitelja Peroja Danila Vučetića.

E. O.

Zakonski osnutek o deželi Furlaniji vložen v senatu

Náčrt je sestavljen iz šestih členov in predvideva ustanovitev avtonomne dežele Furlanije, s posebnim statutom, se pravi dejansko razdelitev sedanje dežele Furlanije - Julijske krajine na dva dela. En del bi obsegal tržaško pokrajino, drugi, furlanski del pa ostale tri pokrajine, se pravi goriško, viškovo in pordenonsko. Nadaljujejo se torej prizadevanja za furlansko avtonomijo, za katero je MF pred časom zbralo 95.000 podpisov.

nomljo, za katero je MR pred časom zbralo 50.000 podpisov.

Septembra bo v Celju partizansko srečanje

Srečanje bo potekalo takole: od 9. do 10.30 zbiranje borcev na prireditvenem prostoru in podeljevanje spominskih medalj; ob 10.30 zbor brigade in raport; od 10.30 do 11. polaganje venca; od 11. do 12. slavnostni govor in kulturni spored; od 12. dalje skupno kosilo in tovariško srečanje

Jedro 5. prekomorske brigade so sestavljali štajerski, koroški in gorenjski fantje, ki so se spomlad 1944. leta znašli kot vojaki nemške vojske na novem bojišču v severni Franciji. Zaradi izrednih razmer so bili mnogi od poznejših borcev 5. prekomorske brigade potisnjeni prav v tiste nemške enote, ki so neposredno zadrževale zavezniško invazijo čez Rokavski preliv. Bili so potemtakem v izvidniških, tankovskih in topniških enotah, ki so nadzirale Cherbourgški polotok. Prav zato pa so tudi imeli možnost, da ob zavezniški invaziji izkoristijo priročnost in kot Slovenci, ki so bili prisilno vključeni v nemško vojsko, zrahljajo nemški odpor. To možnost so mno-

gi tudi izrabili. Že ob prvem spopadu so odvrgli orožje, bili pa so tudi primeri, da so nekateri že med boji obrnili orožje proti nemškimi oficirjem in podoficirjem. Pri tem so tvegali tudi življenje.

Množični prebegi slovenskih fantov so bili v juniju in juliju 1944. leta. Že takrat se je zbralo v angleškem ujetniškem taborišču Woodhousely na Škotskem in v nekaterih drugih taboriščih več kot 1.500 Slovencev, konec julija 1944 pa jih je bilo že 2.700. Ustanovili so Slovenski bataljon, kakor so ga imenovali sami. Odločili so se za NOVJ ter za odhod v boje za osvoboditev domovine.

V novembru in decembru 1944 so posamezne skupine tih borcev prišle v Gravino pri Barju in od tod v Split, kjer se je brigada 23. decembra dokončno organizirala in dobila svoj štab. Borci 5. prekomorske brigade so se nato udeležili bojev v Dalmaciji, Liki in Gorskem Kotarju, nazadnje pa v Sloveniji. Po razformiranju brigade so boj nadaljevali v enotah 7. korpusa. V bojih je padlo 256 borcev in bork. Skozi enote 5. prekomorske brigade je šlo 3.550 borcev. Brigada je bila odlikovana z redom zaslug za narod z zlato zvezdo.

ALBERT KLUN

Podjetnost izolske gostinske šole

Srednja gostinska in turistična šola v Izoli je pred dvema letoma dogradila nov dijaški dom in šolo. Zanimivo pa je pri tem, da je morala sama najeti nekaj kreditov, ki jih sedaj tudi sama odplačuje (v šoli trdijo, da gre za enkratni primer v Sloveniji). Odplačila

Gostinski šolski in turistični center se julija in avgusta prelevi v Hotel Riviera, vendar tudi to ne ublaži kaj dosti njihovih kreditnih obveznosti. Hotel Riviera pa je znan predvsem po svoji kuhinji in postrežbi, kjer se (že zaradi zgleda solarjem) trudijo, da skuhaajo in postrežejo kar se da kvalitetneje — po šolsko. Kljub nižjim cenam sodijo med boljše izolske restavracije. Zdaj razmišljajo, da bi za prihodnje poletje poiskali primerno obliko (morda bi se povezali s katero sindikalno organizacijo, ali pa z večjimi), ki bi jim zagotavljala rednejše dohodek v dveh poletnih mesecih, kar bi jim seveda olajšalo obveznosti.

B. Š.

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Zaradi nagle rasti inflacije začne septembra veljati nov censki režim

Zadaj vlada seveda s strahom pričakuje, kaj bodo prinesli štirje zadnji letošnji meseci. Boji se novega izbruha inflacije, boji se, da inflacija letos ne bi presegla 100 odstotkov. Na drugi strani pa so si v podjetjih oddahnili — lahko bodo popravili največja censka nesorazmerja, lahko bodo dvignili cene tistim izdelkom, katerim jih doslej niso mogli, pa česar so bili npr. samo stroški za material večji kot pa tovarniška cena tega izdelka. Dosegli so tisto, za kar si prizadevajo že več let, namreč — za tržno določanje cen, kajti, tako trdijo, trg bo sam vse postavil na pravo mesto.

Gospodarska politika je v zadnjih treh letih odločno nasprotovala idejam, da je treba cene spustiti. Tudi posamezni ekonomisti so dokazovali, da bi bila takšna poteza dokaj pustolovska. Kupna moč prebivalstva je bila namreč prevelika, trg pa mnogo preslabo založen. Slaba ponudba in veliko povpraševanje bi namreč izredno pospešili inflacijski val, saj je znano, da v takšnih razmerah cene najbolj skačejo navzgor. Ponudba na domačem trgu se ni dala na hitro popraviti, ker so domače tovarne izdelale premalo. Premajhna proizvodnja je povzročila, da nismo izvažali samo tržnih presežkov, ampak velike tistega, kar bi sicer morali prodati na domačem trgu. Na drugi strani pa ni bilo deviz za uvoz manjkajočega blaga. Hranilne vloge občanov so se zaradi tega začele povečati, s tem pa se je tudi kupna možnost večala. Vendar je bilo že pred tremi leti opaziti, da se vsa ta gibanja nekoliko spreminjajo. V začetku se ponudba na trgu še ni začela izboljševati, pač pa so se začeli hitro zniževati realni zaslužki delavcev. Realni zaslužki se dokaj močno zmanjšujejo še zdaj, tako da nek

teri analitiki sklepajo, da je zdaj kupna moč nekaj tuda, kjer je bila pred 10 ali 15 leti. Istočasno (in tudi zaradi padca kupne moči) pa se je začela izboljševati ponudba na domačem trgu, tako da osnovnih življenjskih potrebščin še dajl časa ne primanjkuje, primanjkuje pa še vedno veliko izdelkov za (pogojno rečeno) zahtevnejše kupce, zlasti takih izdelkov, ki jih je treba uvoziti. Toda tudi tu se je stanje popravilo in izbira je boljša, po izdelkih, ki jih še primanjkuje, pa je povpraševanje čedalje manjše. Zlasti zaradi tega, ker so se ti izdelki najbolj podražili. Izredno dragi pa so postali uvoženi izdelki, zaradi močnega padanja tečajne vrednosti dinarja seveda.

Na trgu je torej prišlo do nekoliko večjega ravnovesja. Predseum od tega ravnovesja je odvisno, kako se bodo gibale tiste cene, ki jih bo dooločal trg. Če je stopnja tega ravnovesja že dovolj velika, potem do velikih podražitev ne bi smelo priti. Če pa kupne možnosti prebivalcev še vedno bistveno presegajo ponudbo, potem lahko inflacija strmo zavije na vzgor. Res pa je tudi, da v sorazmernem kratkem času (v nekaj mesecih) lahko pade skozi rešeto tisti proizvajalec, ki bo takoj (septembra) na vrat na nos podražil izdelke. Dražji izdelki bodo namreč kupno moč še

zmanjšali, ta pa tudi sicer pada, in kar naenkrat ne bodo šli več v prodajo. Takrat bo proizvajalec cene moral znižati.

Zato je seveda prav, da si gospodarska politika prizadeva, da bi na trgu vzpostavila ravnotežje. O založenosti trga so po daljšem času spet začeli razpravljati tudi v političnih krogih, kjer je prevladalo mnenje, da pravih vzrokov za pomanjkanje osnovnih izdelkov ni in da izdelkov manjka zgolj zaradi špekulacij. Da bi onemogočil takšne špekulante je celo zvezni izvršni svet napovedal, da bo uvozil večje količine posameznih izdelkov. Napoveduje, da bo uvozil milijon ton koruze, čeprav bo letošnja letina koruze rekordna, in z njo posredoval na trgu ter skušal prisiliti proizvajalce in prekupčevalce, da bodo znižali ceno. To bi delovalo zelo blazilno, kajti od cen koruze so odvisne skoraj vse cene kmetijskih izdelkov, zanje pa velja, da imajo zelo močan delež pri inflaciji. Vlada je napovedala tudi, da bo uvozila večje količine televizorjev, zmrzovalnikov, hladilnikov in podobnega, pa celo čokolado. Proizvajalcem torej skuša dopovedati, da zdaj lahko tudi sama intervenira na trgu (česar doslej zaradi pomanjkanja deviz skorajda ni mogla) in na ta način umiri tržna gibanja.

Kakšna bo torej draginja v naslednjih štirih mesecih, bo odvisno od samega trga. Na tržna gibanja pa je treba vplivati z ekonomskimi ukrepi. Naloga vlade je, da kjer le more, tako tudi deluje. Delovati na ta način je seveda mnogo težje, kot pa administrativno nadzirati cene. Slo bo bo, če takšnih ukrepov ne bo; slo bo bo, če bo gospodarska politika čisto druga; slo bo bo, če bo prinesel čas.

JOŽE PETROVČIČ

V Nabrežini pripravljajo nov urbanistični načrt

Obalo povezati s Krasom

V Sesljskem zalivu se danes in jutri nadaljuje festival Unità. Oba večera bo od 21. ure dalje igral ansambel »Lo zodiaco«. Jutri ob 20. uri bo zaključni politični shod, na katerem bo govoril predsednik Kraske gorske skupnosti Miloš Budin.

O urbanističnih vprašanih devinsko-nabrežinske občine, zlasti kar zadeva perspektive turističnega razvoja, je tekla beseda tudi na zadnji seji deželnega odbora Furlanije - Julijske krajine. Nabrežinska uprava je namreč že pred časom zaprosila Deželo za smernice in za nasvete, ki bi

prišli v poštev za prilagoditev občinskega regulacijskega načrta deželne-
mu urbanističnemu planu (PUR).
Glavno poročilo o tem vprašanju je
pripravil odbornik za javna dela Bom-
ben, ki je pri tem upošteval sugestije
in predloge odborikov Brancatija (tu-
rizem), Zanfagninija (finance) in Ri-
naldija (načrtovanje) ter pristojnih
tehničnih uradov.

Bomben je v svojem poročilu podčrtal, da pri načrtovanju turističnega razvoja tega dela tržaške pokrajine mora biti poleg devinsko-nabrežinske soudeležena tudi tržaška Občina, saj gre za v bistvu enotno in celovito naravno okolje. Dežela zato predlaga, da obe upravi pripravi načrta za turistični razvoj na obali vzporedno s podobnimi posegi na Krasu. Tukaj gre predvsem za ceste, parkirišča in za druge podobne usluge, medtem ko bi morala devinsko-nabrežinska občina ob morju urediti vse potrebne turistične usluge, od kampingov do kopališč. Slednja serija za potrebe domačinov in turistov.

Deželna uprava je v tem okviru spet potegnila na dan načrt o pove-zavi obalnega pasu z zaledjem s po-sebnimi vzpenjačami, obenem pa pr-dlaga ureditev obalne pešpoti, o ka-teri se na Tržaškem govori že vsaj deset let, doslej pa je vse ostalo le pri besedah. Glede Sesljskega zali-va, kot tudi za celotni obalni pas, Dežela priporoča ohranitev naravnih značilnosti okolja in dodaja, da je treba med te posege uvrstiti tudi skrb za orrednotenje ribolova. Na tej po-dlagi, je še dodal Bomben, ki bo v kratkem sklical srečanje z nabrežn-skimi in s tržaškimi upravitelji, bo-mogoče načrte in posege javnih usta-nov dopolniti tudi s posegi zasebni-kov.

● **Tržaška podružnica** Jugoslovanske izvozne in kreditne banke se bo 3. septembra preselila v nov sedež v U Carducci 20 (2. nadstropje).

Povrnimo se sedaj k vzhodnokraškemu društvu, ki že leta trka na občinska vrata in se danes presenečeno vprašuje, kaj je z njegovim seznamom osemdesetih, ki so ga Občini posredovali že leta 1977. Tudi to smo vprašali na Občini in odgovorili so nam, da bodo seznam upoštevali in mu dali tudi določeno prednost, megleli pa so

Tokrat namerava resno ukrepati, kot nam zagotavljajo v njenih uradih. Upajmo, da bo to držalo in da se v birokratsko kolesje ne bo spet zataknila kakšna smet. Če pa bi se postopek iz enega ali drugega razloga spet ustavil, upajmo, da bodo tudi izvoljeni predstavniki nekoliko bolj zavzeto ukreпали, kot so doslej. dk

Pa ne zato, ker bi ne bilo stimulacije z baze. Nasprotno. Marsikomu je dobro znano, da so že 15. marca 1977 na pobudo Koordinacijskega odbora vzhodnokrajših vasi ustanovili sekcijo Slovenskega prostovoljnega gasilskega društva. S kaplarno akcijo so zbrali nad osemdeset prostovoljcev, sklicali že dva občna zbora ter izvolili poveljnika in podpoveljnika za vsako vas. Naj omenimo poveljnika. To so Ivo Vidal za Bazovico, Peter Grgič za Padriče, Stanko Grgič za Gropa-

Še do zadnje vojne je bilo na Opčinah več apnenic

Padavinska voda odteka v kraško notranjost. Nekaj se je pretežno del leta hрани samo v Ovčjaku in Prčnem dolu. Zato so se domačini do zgraditve vodovoda leta 1908 oskrbovali s pitno vodo iz vodnjakov, ki so ponekod še ohranjeni kot okras dvorišču. Od nekdanjih devetih kalov so danes ostali trije: Ovčjak, kal med Žburlevcem in Grižami ter Prči dol. Na Brdini so napajali živino v kalu do 1927, vodo iz Ovčjaka so deloma uporabljali za napajanje in deloma za pranje. Nekdanje napajališče Skavenco so po prvi vojni zasuli in na njegovem mestu uredili park. Hiše v vaškem jedru, ki pa je bilo zaradi bombardiranja leta 1944 precej porušeno, so večinoma kraške visokoprtilične, stare, vendar obnovljene in večinoma grajene okrog borjačev. Odprta ognjišča imajo še danes nekatere. Slamnate strehe so bile v rabi še v prejšnjem stoletju. Zadnjo s skali pokrito hišo so porušili leta 1956. Od gospodarskih poslopij je še nekaj hlevov in vinskih kleti, druga so predelana v stanovanja in garaže. Novejši deli Opčin, ki obdajajo prvotno vaško jedro, so gradbeno neenotni. V smeri proti Vrhju je v začetku stoletja nastala vilska četrť, pod Selicem je bilo v letih 1945-50 zgrajeno naselje za ameriške vojaške

in 1960 za istrske begunce, v Lužcah je bilo 1950 postavljeno begunsko taborišče (Villa Carsia), na Rakičevem travniku ob državni cesti pa je kma-
lu po zadnji vojni nastalo naselje za osirotole mladino (Villaggio del fanciullo). V tem obdobju je število tu-
kajšnjega prebivalstva na račun pre-
težno italijanskih priselencev močno
poraslo, povečevanje pa se je nada-
ljevalo tudi kasneje, ko se je z vilski-
mi in rezidenčnimi gradnjami naselje
povečevalo vzhodno od ceste Opčine -
Sežana in kamor se je vseljevalo zla-

Općine imaju dve župniji. Sedanja slovenska župna cerkev sv. Jerneja stoji od leta 1805 na mestu, kjer je bilo od 10. stol. cerkveno znamenje s pokopališčem. Njena prednica je bila župna cerkev iz leta 1622. Novo pokopališče stoji od 1805 na Lokvica, kjer so se sprva še pasli prašiči. Italijanska cerkev, posvečena sv. Mariji, je bila zgrajena leta 1958 in je postala župna leta 1966. V Ulici Doberdob je bila po zadnji vojni nekaj let odprta pravoslavna cerkev.

Neobvezna župnijska šola je bila ustanovljena leta 1798. Obvezen pouk v slovensčini je obstajal od 1862 do 1926. V isti šoli iz leta 1910 sta namrečni slovenska in italijanska osnovna šola. V letih 1943 - 45 je delovala ilegalna šola, ki jo je organizirala učiteljica Antonija Daneu. Tu obstajata tudi slovenska in italijanska srednja šola, ki zasedata novo, leta 1958 dograjeno poslopje. Slovenska nosi od 1967 ime pesnika Srečka Kosovelca. Ob njuji sta še slov. in otroški vrtec. Na Opčinah imajo svoj sedež občinska izpostava, rajonski svet za vzhodni Kras ter pomembnejše stranke. Tu sta kasarni orožnikov in financarjev, zahodno od kraja pa večja vojaška kasarna. Pomembnejša gospodarska obrata sta le manjša popravilnica železniških vagonov in tiskarna v zavodu Casa del fanciullo. Tukajšnji prosvetni dom je dobil prostor v bivši šoli, ki je bila med zadnjo vojno deloma porušena, Finžgarjev dom od leta 1967 pa v Marijanišču. Tudi špor no društvo Poletni razpologa z lastno zgradbo.

Hranilnica in posojilnica se je leta

1967 preselila v nove prostore, poleg nje pa so na Opčinah še druga banka in dva zavarovalniška urada. S funkcijo velikega obmesnega naslaja so povezane številne obrtne in trgovinske dejavnosti. Takih je okrog sto in nudijo v bistvu kompletno oskrbo. Poleg tega je tu več projektivnih birojev in špeditskih uradov. Opčine premorejo tri hotele, več kampinгов, 14 gostiln, od teh 4 s prenočišči, in 11 barov. Še zlasti trgovina uspe zadovoljevati tudi širše potrebe ostalih naselij tostran in onstran meje. Gostinstva in trgovine so se domačini oprijeli šele v začetku stoletja po odprtju tramvajske proge. Sem so prihajali Čiči in Brkinoci prodajat drva in oglje, Furlani so tu kupovali murvino listje in krole, prodajali pa so opeko in koruzno listje. Glavni semenj je bil na teden cerkvenega patrona.

V bližini Opčin je bilo več apnenic (jeplenc), ki so jih uporabljali še leta 1946. Jeplence so zbirali obsegu do 6 metrov: kamenje so zbirali na večji jamo, kjer so zakurili, da so ko okrog kamena spletli steno iz šibja na ogrodju iz kolov; med steno in kamenjem pa so natrpali močvirje, da so izločili. Ogenj je gorel nepretrgoma do 20 dni, dokler se na vrhu jeplence ni pokazal ogenj, ki je označeval, da se je kamenje pretopilo v živo apno.

(Se nadaljuje)

Danes in jutri praznik odporništva v Nabrežini

Danes se prične v Nabrežini partizanski tabor, ki ga prireja pokrajinski združenje VZPI-ANPI. To bo nova priložnost za srečanje nekdanjih borcev in aktivistov ter vseh, ki čutijo vrednote odporništva in narodno-osvobodilnega boja za svoje. Praznični praznik, ki se uokvirja v proslavljanje 40-letnice vstopa vstaje italijanskega ljudstva Severne Italije in 40-letnice požiga slovenskih vasi v devinsko - nabrežinski občini, to je Mavhinj, Cerovelj, Vižovelj in Medje vasi, bo tudi nova priložnost za poštene spomine vseh padlih partizanskih borcev ter za potrditev hvalnosti vsem antifašistom, ki so morali okusiti konfiscacije, zapore, in deportacije v nacistična uničevalna taborišča. V tem okviru bo v prostorih kulturnega društva Igo Gruden razstava dokumentov in fotografij, ki pričajo o grozotah uničevalnih taborišč. Odprtje razstave bo danes ob 18. uri, njen pobudnik pa je združenje ANED. Pol ure prej bo polaganje vencev pred spomenik padlim v Nabrežini.

Praznik odporništva, ki mu bosta predsedovala predsednik in tajnik pokrajinskega odbora VZPI - ANPI Calabria in Košuta, bo obsegal tudi kulturne prireditve. Danes bo na sporedu koncert slovenskega kantavtorja Iva Tula ter koncert dua Synthe-

sis, ki ga sestavlja harmonikarja Corrado Rojac in Maurizio Markežič, jutri pa bo na sporedu godba na pihala iz Postojne. Jutri bo tudi osrednji del srečanja, ki se ga bodo udeležili med drugimi nekdanji borci in aktivisti tudi nekateri vidnejši partizanski predstavniki z obeh strani meje, kot so Branko Babič, Albert Jakopič - Kajtimir, Franci Rustja, Jože Gačnik, Mario Fantin-Sasso, Giovanni Padovan - Vanni in drugi.

Organizator praznika VZPI-ANPI je sinoči odločil, da zaradi slabega vremena in slabe vremenske napovedi za danes in jutri preloži praznik v Nabrežini na prihodnji teden. Slavje bo tako v soboto, 1. septembra, in v nedeljo, 2. septembra.

Pismene naloge o združništvu

Dežela bo tudi letos priredila natečaj za najboljšo pismeno nalogo o problematiki združništva. Natečaj, ki bo stekel v šolskem letu 1984 - 1985, je namenjen višjim srednjim šolam. Vse informacije o tem nudijo v deželnih uradih v Ul. sv. Frančiška 41.

Spet protestna stavka delavcev obrata Modiano

Nadaljuje se stavkovno gibanje v tržaškem obratu Modiano, kjer namerava vodstvo odsloviti 21 uslužbencev na skupnih 160. Delavci so tudi včeraj zjutraj stavkali eno uro in pol, med protestom so se zbrali na sindikalni skupščini in spet zahtevali preključitev odpuščenih iz službe. Uslužbenci Modiana (v glavnem so to ženske) predlagajo v zameno za odpuste reorganizacijo delovnih urnikov znotraj tovarne ter so v ta namen že zaprosili za posredovanje krajevnih Zvez industrijev.

Delegacijo uslužbencev Modiana pa je medtem včeraj sprejel tudi tržaški župan Richetti, ki je izrazil zaskrbljenost zaradi nastalega položaja. Richetti je delavcem zagotovil, da bo Občina posegla pri Zvezi industrijev in pri Prefekturi.

Hudo ranjen vespist v Devinu

Pozno sinoči se je sredi Devina zgodila hujša prometna nesreča, zaradi katere so mladoletnega Maura Galassija morali odpeljati v tržaško bolnišnico, kjer so ga zadržali s pridržano prognozo. Fant se je namreč zaletel z vespo v parkirano simco milanske registracije.

pismo uredništvu

NEOLIKANI
RAVNATELJ KAMPINGA

Spoštovano uredništvo, že več let sem sezonski gost kampinga Adria v Ankaranu, s tem pismom pa želim protestirati zaradi obnašanja njegovega ravnatelja. Dne 23. t.m. sem šel v kamping skupaj z nekim mojim gostom. V recepciji sem izročil njegov dokument in glede na popoldansko uro (bilo je 13.40) in na to, da je gost nameraval oditi še isti večer, vprašala, ali mora plačati kvoto za prenočevanje. Ravnatelj me je v odgovor nahrulil, češ da ga že tretjič sprašujem isto stvar. Ravnatelju sem odvrnila, da pomeni šesturno bivanje v kampu nekaj drugega kot prenočevanje. Toda bilo je zaman. Ko sem ob 21.30 šla po dokument in p'čala, sem opazila, da je bil na potrdilu naveden datum prihoda 23. 8., datum odhoda pa 24. 8. Ko sem zaradi tega protestirala, mi je ravnatelj enostavno pokazal hrbet in me popolnoma ignoriral.

Sedaj se sprašujem, ali je mogoče, da po treh letih obiskovanja omenjenega kampinga in potem ko sem redno plačevala nemajhno vsoto okrog 7.000.000 dinarjev za sezono, moram prenašati tovrstno žaljivo obnašanje. Ali sem jaz tako s'ab gost, ali pa ravnatelj kampinga ni kos svoji nalogi, ki terja veliko diplomatskega čuta, oliko, nepristranost in self-control?

S spoštovanjem

Bruna Fornasari Furlan

Pobudo naj bi speljali januarja 1986

Trst bo morda spet sedež mednarodne borze za kavo

Trst bi lahko že januarja 1986 spet postal sedež mednarodne borze za kavo, kot je to že bil pred več kot petdesetimi leti. Pravzaprav gre za poseben sklad - znašal naj bi milijardo in 700 milijonov lir - za izplačilo in jamstvo raznih kupčij oziroma transakcij. Glavni namen »borze« pa je uravnovesiti tako dotok kave kot njeno ceno, tako da bi denimo trgovci s kavo lahko imeli določena jamstva glede cene kave ne glede na nihanja tržišča. V sklad naj bi prispevali denarni zavodi, tržaške zavarovalnice, Ustanova za tržaško pristanišče in Dežela. Prav slednja je že zagotovila prispevek v višini 700 milijonov lir.

V vsem svetu obstajajo trenutno samo štiri borze za kavo: newyorška se ukvarja pretežno s srednjameriško kavo, ostale tri borze, v Londonu, Parizu in Le Havru, pa s kavo vrste robusta. Tržaški kavni operaterji pa se obračajo predvsem na Južno Ameriko, v prvi vrsti na Brazilijo.

Kot rečeno, je bil Trst že sedež kavne borze, in sicer prvič med 1910. in 1914. letom, nato pa še med dvema vojnama od 1927. do 1932.

Predsednik Tržaškega združenja trgovcev s kavo Hesse, ki bo s 1. oktobrom prevzel tudi predsedstvo CECA, se pravi organizma, ki zastopa vsa evropska združenja trgovcev

s kavo, je poudaril, da gre za pobudo velikega obsega za naše mesto. Deželni odbornik za finance Rinaldi pa je še dodal, da bi kavna borza lahko bistveno prispevala k razvoju trgovske dejavnosti v Trstu.

Za učinkovitejši boj proti podganam

Tudi tržaška KZE se pripravlja na učinkovitejši boj proti podganam. V ta namen je pred kratkim zaprosila Deželo za finančni prispevek v višini 700 milijonov lir. Načrtno deratizacijo po mestu bo KZE opravila trikrat letno in to v sodelovanju z zainteresiranimi javnimi upravami.

Kmalu metan tudi v Žavljah

Izvršni odbor Ustanove za industrijsko cono je pred kratkim odobril načrt za ureditev metanske napeljave v Žavljah. Načrt, ki so ga pripravili tehniki ACEGA, bo stal približno 700 milijonov lir, dela pa se bodo pričela v začetku prihodnjega leta. Stroške za napeljavo metanske mreže bo v celoti krila Ustanova za industrijsko cono z deharjem, ki ga je dala na razpolago deželna uprava.

Pogovor s palestinskim študentom Samirjem

Palestinski študentje v Trstu povezani z usodo trpečega ljudstva v domovini

Na festivalu komunističnega tiska, ki že drugi teden poteka v Sesljanu, imajo tudi palestinski študentje svoj prostor, kjer seznanjajo javnost s svojimi težavami. Njihovega vodjo smo vprašali za intervju. Samir (tako je našemu sogovorniku ime, priimka ne objavimo na njegovo prošnjo zaradi varnostnih razlogov) je rad ugodil naši prošnji.

Kako se počutite v Trstu?

V Trstu se počutimo dobro. Ljudje nas dobro sprejemajo in tudi s študijem nimamo večjih problemov. Težave nastajajo takrat, ko iščemo stanovanje, kar je v Trstu za vsakega tujega študenta problem. Dodatne težave pa imajo naši rojaki, ki imajo izraelski potni list ali pa družino v okupiranih pokrajinah. Izraelske oblasti namreč stalno oteževajo dotok denarja z doma s prevezo, da je to proti predpisom o mednarodni izmenjavi denarja.

Bi kaj povedal o tej vaši organizaciji?

GUPS je organizacija, ki skuša pomagati vsem palestinskim študentom širom po svetu. Mi pripadamo sekciji za Italijo. Naj nadalje povem,

da je GUPS ena od temeljnih organizacij PLO. V tujini imamo, poleg tega, da pomagamo našim rojakom, tudi naloge, da seznanjamo javnost s hudim položajem, v katerem se je znašel naš narod. V ta namen imamo na razpolago poleg obsežne literature, filmov in drugega materiala, tudi folklorno ter gledališko skupino.

Kako poteka vaše življenje tu v izgnanstvu?

Zelo slabo. Misel na družino, ki doma živi pod izraelsko okupacijo, je zelo grd občutek. Negotovost, ki se te polašča, ko ne veš, če boš še lahko kdaj videl mater, brate te potre, a istočasno te tudi spodbuja pri delu in pri študiju. Saj, ko študiramo, študiramo za naš narod, kot dela za narod vsak kmet, ki živi v Palestini.

Omenil si Palestine, ki živijo v zasedenih pokrajinah. Kako tam živijo?

Slabo. V bistvu so prepuščeni na milost in nemilost izraelski vojski. Naj omenim, da so tam vzpostavili vojno stanje, tako da civilna oblast nima besede. Vlada se polasti zem-

lje in tam postavi nove naselbine, tako imen. »kibuce«. Naši ljudje pa pri tem nimajo besede. Kako se lahko kmet, ki ima deset sinov, zoperstavi takemu nasilju? Pred leti smo se imeli kakšno pravico. Lahko smo na primer volili svoje župane. Kaj kmalu pa smo se morali tej pravici odreči. V svetovni javnosti je imela velik odmev novica, da sta bila dva naša župana tarči terorističnih atentatov. Sedaj sta oba invalida. Eden je priklenjen na posteljo, drugi pa se lahko premika z vozičkom. Izraelska vlada danes kar samovoljno zamenjuje komisarje v zasedenih pokrajinah.

Kako je vaša organizacija usmerjena politično?

Kot sem že dejal, je GUPS ena od temeljnih organizacij PLO in neposredno vezana na Palestinski narodni zbor. Priznavamo Arafatu oblast, ker si dosledno prizadeva, da bi bili sklepi Narodnega zbora uresničeni.

Kaj pa študirate v Italiji?

Večina študira na inženirski ali pa na medicini. Naj mimogrede povem, da smo med tujci, ki študirajo v Italiji, najštevilnejša skupnost.

Kakšni so vaši odnosi z italijanskimi oblastmi?

Dobri, imamo kaj reči. Palestinci dolgujemo Italiji pomoč, ki nam jo je nudila v Bejrutu.

Kako pa se imajo vaši rojaki v Jugoslaviji?

Kar jaz vem, dobro. Vsekakor smo v vseh vzhodnih državah dobro sprejeti.

Pred leti je neka palestinska organizacija poglala v zrak naftne rezervoarje pri Dolini. Sploh pa so bila taka in podobna dejanja na dnevnem redu. Kaj misliš o tem?

Menim, da nimajo takšna dejanja nič skupnega s palestinsko revolucijo. To je bilo delo skupin naših odpadnikov, kot npr. organizacija, ki jo vodi zloglasni mednarodni terorist Abu Nidal. Ni izključeno, da podpisujejo tako dejavnost Mosad (op. ur. izraelska obveščevalna služba). Mi smo proti terorizmu, ker nas s terorizmom tlačijo.

Kaj meniš o Izraelu?

Zdi se mi, da to lahko razbereš iz intervjuja.

Obnem vprašanje, kaj meniš o sionizmu?

To je teorija, ki je zrastle iz zgrešenih predpostavk. Iz predpostavke namreč, da mora imeti neka vera svojo državo. Pomisli, kaj bi se zgodilo, če bi vsaka verska skupnost zahtevala svojo državo. Naj pripomnim, da so očetje sionizma načrtovali svojo državo nekje v Južni Afriki.

Za konec, kaj bi povedal našim bralcem?

Prosil bi jih, da bi podprli naša prizadevanja pri italijanski vladi za mednarodno priznanje PLO, kot edinega predstavnika palestinskega naroda.

WALTER SKERK

Nesreča zaradi neprevidnega zaviranja

Mokro cestišče je včeraj popoldne botrovalo nesreči na trbiški cesti. Malo po odcepu ceste za Bazovico je datsun 200 švicarske registracije, ki je vozil proti Trstu, zaneslo na levo stran ceste, kjer je trčil v nasproti vozeči fiat 126. Fiat je tresnil v skalo in se prevrnil na bok.

Voznik tržaškega avtomobila, 34-letni Boris Kovac s Stopnišča Erica 9 se je potolkel po glavi, obrazu, udih in kolenih ter bo okrevljal v 10 dneh, v švicarskem avtomobilu pa se je najhuje ranila sopotnica, 25-letna Chantal Morgentaler iz Zeneve, ki se je udarila v desni gleženj in bo okrevala v 20 dneh. Obema so na katarinški bolnišnici nudili le prvo pomoč, medtem ko je bil voznik datsuna 30-letni Rolf Roland Pfeffer nepoškodovan. Po izvidih karabinerjev nabrežinske postaje je prišlo do nesreče zaradi neprevidnega zaviranja švicarskega avtomobila na mokrem cestišču.

● Kot smo že napovedali, bo 27. t.m. nastopila na Gradu sv. Justa godba iz Prage na povabilo tukajšnje letovišarske ustanove. Godba, ki jo sestavlja 70 elementov, je prvič po turneji v Italiji. Izkupiček večera bo šel v korist UNICEF.

† Zapustila nas je naša draga sestra in teta

Jožica Škerk vd. Šušteršič

Pogreb drage pokojnice bo danes, 25. t.m., ob 16. uri iz hiše žalosti v Šempolaju v domačo cerkev.

Žalujoci: sestra Štefanija in Fani ter nečaki z družinami.

Na željo pokojnice namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Šempolaj, San Remo, Trnovca, Praprota, Ljubljana, Trst, 25. avgusta 1984

† Naša ljuba mama

Marija Koblar vd. Počkaj

nas je 23. t.m. za vedno zapustila, da bi se spet združila z nepozabljenim možem Viktorjem.

Pogreb bo danes, 25. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnice na repentabsko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: globoko užaloščeni sin, nevesta, vnukinja Elena in Valentina ter drugi sorodniki.

Repentabor, 25. avgusta 1984

(Pogrebno podjetje Zimolo)

† V četrtek, 23. t.m., nas je zapustil naš dragi

Oreste Antonini

Pogreb bo danes, 25. t.m., ob 11. uri iz nabrežinske kapele v Križu.

Žalostno vest sporočajo: žena Darina, sin Evaldo, snaha Daniela, vnukinja Monica in Marilena ter drugo sorodstvo.

Trst, 25. avgusta 1984

(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

Nenadoma je umrl naš dolgoletni sodelavec

Franc Glažar

(Upokojenec)

Ohranili ga bomo v lepem spominu

Založništvo tržaškega tiska

Vtis z zadnjega koncerta v Sosljanskem zalivu

Koprski pop ansambel »Prizma« opravil dober kvalitetni skok

Med raznimi ansambli, ki so nastopili na festivalu komunističnega tiska v Sosljanskem zalivu, je bil tudi slovenski pop ansambel »Prizma« iz Kopra, ki se je predstavil mladi publiki z učinkovitim in kvalitetnim koncertom. Pozna se mu uigranost med posameznimi člani, pa tudi velika homogenost, ki je sad večletnega dela. »Prizma« je v svoj koncert vključila poleg lastnih pesmi tudi nekaj svetovno znanih melodij, na željo prisotnih pa še par valčkov in polk, na katere so naši zamejski plesalci zelo navezani. Čeprav ni bilo vreme prav naklonjeno, se je prejšnji četrtek na plesišču nekdanje Caravelle zbralo precej ljudi, ki so z zanimanjem sledili koncertu. Ko se je glasbeni večer končal, smo se razgovorili z bobnarjem in z voditeljem tega ansambla Ladijem Mlijačem.

Najprej, kdaj se je sploh začela vaša glasbena kariera?

Preteklo je že deset let od našega prvega javnega koncerta, ko smo nastopili v postavi: Igor Kos in Franci Čelhar, ki sta vse do danes igrala z menoj ter še Vili Bertok. On je nekaj časa zatem odšel in naši skupini se je pridružil Kocjančič, s katerim se je naša glasbena ustvarjalnost kvalitetno dvignila. V tem desetletju smo namreč posneli tri velike plošče, ki so v Sloveniji imele dober uspeh, na kar smo zelo ponosni. Nedavno pa je Kocjančič odšel, ker si je pač izbral drugo pot, v skupino pa se je vključil basist in tudi komponist Dušan Šandrič iz Pirana, ki je glasbeno zelo perspektiven in nadarjen, pa tudi glasovno je odličan.

Ali imate v načrtu snemanje nove plošče?

Snemanje plošč ne zajamči dobička in to predvsem v tako ozkem in majhnem okolju kot je Slovenija. Zato bi želeli predvsem nadaljevati z nastopi v živo, pri katerih si poleg ostalega nabereš dragocenih izkušenj, pa tudi nekaj zaslužiti. Plošča je pri nas bolj prestižnega pomena in po drugi strani je treba zato tudi veliko dela, ki je nato le delno poplačano. Za osrednjo radijsko oddajo »Pop delavnic«, ki traja praktično celo leto, pa pripravljamo sedaj nove pesmi. Za tekste bo še dalje, kot vedno skrbel Drago Mislej.

No, še nekaj vtisov in občutkov z vašega večernega koncerta v Sosljanu...

»Meni osebno je bil zelo všeč, saj je publika do nas pokazala zanimanje. Poleg tega smo tam dobili tudi razne ponudbe za nastope, tako da lahko mirnega srca ocenjujem ta nastop pri vas kot nadvse pozitiven.

BORIS DEVETAK

Koprski ansambel »Prizma« v sestavi (od leve proti desni): Ladi Mlijač, Dušan Šandrič, Igor Kos in Franci Čelhar.

85 let Juste Bizjak

Lepo je, če ob visokem življenjskem jubileju lahko pišemo o znancih, ki jih dnevno srečujemo na cesti polne energije, dobre volje in mladostnega videza. Taka je še danes ob praznovanju pomembne obletnice, vedno prijazna in živahna učiteljica Justa Bizjakova.

Posvetila se je vzgoji mladega rodu prav v času, ko je naše slovensko učiteljstvo stopalo v najtežjo dobo svojega obstoja.

Študirala je med prvo svetovno vojno in morala zaradi vojnih razmer končati učiteljske v Mariboru, kjer je leta 1920 maturirala.

Naši takratni gospodarji so imeli v svojem programu popolno asimilacijo slovanskega življa. Zato je tudi učiteljica Justa poučevala slovenske otroke le nekaj let; na Katinari, Povirju, Stjaku in v Kazljah.

Že 1. septembra 1928 je bila po člena 143 Gentilejeve reforme premeščena v notranjost države. Več let je poučevala v okolici Brescije, od 1937 do 1945 pa v videmski pokrajini.

Polna navdušenja, v želji vzgajati naše otroke v materinem jeziku, se je ob osvoboditvi vrnila v rodni Trst in se takoj vrgla na delo. Na Školjetu je vodila tečaj slovenskega jezika za šolsko mladino, na Kolonji pa večerni tečaj za odrasle.

Ob začetku šolskega leta je bila nastavljena na šoli pri Sv. Ivanu in več let poučevala v prvem razredu, kjer je vsajala v mlada srca ljubezen do lastnega jezika in zavest, da so Slovenci.

Tovarišica Justa ni bila samo vestna in navdušena vzgojiteljica, delovala je tudi izven šole. Posebno se je posvetila delu v sindikatu. Dolgo vrsto let je bila marljiva tajnica, blagajničarka in glavni stebler v pridobivanju novih članov.

Leta 1964 je šla v zaslužni pokoj. Takrat so se poslovili od nje kolegi in učenci. Dve deklici v slovenskih narodnih nošah sta se ji zahvalili za vse, kar je storila zanje in ji recitali pesem, napisano v svetoivanskem narečju nalašč za to priliko.

Kot takrat ob slovesu iz šole, ji želimo kolegi in vsi, ki jo poznajo in cenijo, še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 25. avgusta
LUDVIK

Sonce vzide ob 6.18 in zatone ob 19.56
— Dolžina dneva 13.38 — Luna vzide ob 3.57 in zatone ob 19.42.

Jutri, NEDELJA, 26. avgusta
BERNARD

Vreme včeraj: temperatura zraka 21,6 stopinje, zračni tlak 1012,8 mb, veter 6 km na uro jugovzhodnik, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Gabriele Scrazzolo, Moreno Radovini, Tommaso Miccoli, Luca Polla, Mauro Ferrara.

UMRLI SO: 74-letna Maria Koblar vd. Pockaj, 48-letna Nives Cergol por. Petrossio, 91-letna Giustina Peric vd. Michelini, 63-letni Daniele Bostjancic, 93-letna Albina Sluga vd. Bettinelli, 85-letni Luigi Delise, 24-letni Sergio Zuzic.

OKLICI: železar Marino Schillani in uradnica Marina Foschini, rokodelce Giorgio Musacchi in gospodinja Adelaide Randis, delavec Roberto Ragogna in brezposelna Giuliana Cain, delavec Fulvio Oliva in blagajničarka Daniela Crichio, delavec Ernesto Corsi in uradnica Daniela Cravagna, delavec Daniele Sardo in uradnica Marta Cerkvenik, uradnik Mauro Dugulin in uradnica Dorian Tondelli, komercialist Claudio Giampaolo in študentka Erica Cappello, upokojenec Ladislao Bertonec in cvetličarka Liliana Zulian, knjigovez Romano Cattaneo in knjigovoznica Elena Simonetti, finančni stražnik Giuseppe Morgese in študentka Vittoria Maggiale, obrtnik Rossano Berdon in uradnica Marina Ciolli, delavec Roberto Carletti in čistilka Patrizia Tinta, slikar Giorgio Furlan in frizerka Mariella Callegaris, podčastnik Giovanni Parisi in gospodinja Giovanna Ceccarella, milničnik Carlo Di Nardo di Maio in gospodinja Annamaria Baghin, instalater Nerio Mauro in prodajalka Giuliana Marchetti, agent javne varnosti Giorgio Baglieri in brezposelna Rosaria Maria Scrofani, mehanik Fulvio Balos in bolničarka Lucile Marthe Marie Sagon, vodja Mauro Dalfovo in delavka Ketti Zmailovich, obrtnik Silvio Recrucolo in brezposelna Irma Dalmin, delavec Nicola Del Vecchio in gospodinja Marija Perić, policijski agent Giuliano Santo in uradnica Paola Piccoli, finančni stražnik Leonardo Vaccaro in uradnica Daniela Lopez, vojaški podčastnik Michelangelo Castebuono in knjigovodkinja Rosalia Angileri, reprezentant Franco Paoletich in prodajalka Patrizia Cattarini.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Feluga 46, Ul. Mascagni 2, Prosek, Zavljje.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Prosek, Zavljje.

kino

Ariston 21.15 »Acqua e sapone«. Carlo Verdone.

Na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Fenice 17.00 — 22.00 »Kowaanisqatsi«. Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15

»Isabelle e Janete«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.15 »La casa«. Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »La gang dei seduttori colpisce ancora«.

Graffiato 17.00 — 22.15 »Bachelor party - Addio al celibato«.

Mignon 16.30 — 22.15 »Savana violenta«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 — 22.00 »Jesus Christ Superstar«.

Capitol 16.30 — 22.00 »Hammett - Indagine a Chinatown«.

Vittorio Veneto 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Chi vuole uccidere miss Douglas?«. Morgan Fairchild, Andrew Stevens.

Lumiere Zaprt.

Radio 15.30 — 21.30 »Girls USA«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.30 — 22.00 »Tron«. Walt Disney.

razstave

V TK galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, skupinska grafična razstava.

V soboto, 1. septembra, ob 18. uri bodo v občinski galeriji v Palači Costanzi odprli razstavo slikarja Maura Reggianija.

V galeriji Rossoni na Korzu Italia 9 je odprta razstava slikarja Renza Simonata in slikarke Mirelle Barbarich, ki bo trajala do 31. t.m.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

TPPZ P. Tomažič obvešča vse pevce, godbenike in recitatorje, da so vaje: jutri, 26. t.m., ob 9. uri v Bazovici in nato ob 11. uri posvetovalni sestanek z vsemi udeleženci potovanja v ZSSR; v ponedeljek, 27. t.m., ob 20.30 ter v torek, 28. t.m., ob 20.30.

razna obvestila

ŠD Zaria prireja jutri na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici tradicionalni SPORTNI PRAZNIK. Delovali bodo dobro založeni kioski s specialitetami na žaru in pristno kapljico. V večernih urah ples ob zvokih ansambla Aries.

čestitke

Danes, 25. t.m., praznuje svoj 50. rojstni dan dragi ALEKSANDER RAPOTEC. Še na mnoga zdrava in srečna leta mu kličeja Robert in Alenka.

V družini Aldota in Marine je zavriskala prvorojenka

BREDA

Srečnima staršema čestitajo, mali Bredi pa želijo mnogo sreče in uspehov v življenju

pevci moškega pevskega zbora KD Valentin Vodnik

80 kapljic dežja se v morju ne pozna, 80 let pa je za vse kar lep uspeh.

Želimo ti, da bi med nami zdrava in vesela še dolgo takih dni ti preživela.

Dragi NONI (Nendetovi)

za 80. rojstni dan iz srca Danijel, Irena, Dejan, Neva in Boris

šolske vesti

Tečaji 150 ur za delavce. Na srednjih šolah I. Cankar pri Sv. Jakobu in S. Gregorčič v Dolini se vrši vpisovanje za tečaj 150 ur v šolskem letu 1984-1985 za tiste, ki bi radi dosegli diplomno nižje srednje šole. Na tečaj se lahko vpišejo vsi, ki so že izpolnili 16. leto starosti.

Uprava slovenskih šolskih knjig bo zaprta od 27. avgusta do 8. septembra zaradi inventure.

Drž. trg. tehn. zavod »Žiga Zois« z oddelkom za geometre sporoča, da se bodo popravni izpiti pričeli 1. septembra letos po naslednjem razporedu: Pisce skušnje: 1.9., v soboto, ob 8.30: italijanshina, slovenshina, stenografija, trgovsko računstvo (2. A), trgovstvo (3. B, 4. B), tehnično risanje, gradbeništvo (4. geom.); 3.9., v ponedeljek, ob 8.30: angleshina, nemshina (3. A), matematika (geom.), trgovstvo (3. A); 4.9., v torek, ob 8.30: nemshina (1. A in 2. B), knjigovodstvo, gradbeništvo (3. geom.); 5.9., v sredo, ob 8.30: trgovsko računstvo (2. B).

Razpored ustnih izpitov, ki se bodo pričeli v torek, 4. septembra, je objavljen na oglasni deski zavoda.

mali oglasi

PRODAM Opel Kadet/1200, letnik '80, v izredno dobrem stanju. Tel. 280-579. VESPO piaggio 200 cc, 4 mesece staro, 500 prevoženih km prodam po ugodni ceni. Ponudbe poslati goriški upravi PD, Ul. 24. maja 1, tel. 0481/83382. UGODNO prodam »stigrotta«, 35 stotov, v dobrem stanju. Telefonirati na št. 0481/34220.

PRED 6 DNEVI se je izgubil v okolici Banov mlad nemški ovčar. Okoli vratu nosi jeklen ograjnik, na katerem je dodan kos verige. Odgovarja na ime Ringo. Če ga je kdo videl, lepo prosimo, da se takoj javi na telefonsko št. 040/213-737.

PRODAM čoln Rio z opremo, nov motor Johnson 6 Hp, novo prikoliko za čoln po ugodni ceni. Tel. 040/211-306. OSMICO ima v Zgoniku Miro Zigon. Toči belo vino in teran.

PRODAM avto Volkswagen letnik 1975 v dobrem stanju. Tel. 040/228-390.

PRODAM hišo v Dolini z dvoriščem in 400 kv. m vrta. Tel. 040/228-390.

PRODAM 112/Elite bele barve, 5 prestav, 14.000 km. Tel. 040/422-010 ob delavnikih ob 13. uri.

OSMICO je odprl Josip Gruden iz Samatorce 6/A. Toči belo vino in teran.

ALEKSANDER iz Prebena sporoča svojim cenjenim klientom, da je spet odprl gostilno.

MATEMATIKO IN FIZIKO inštruiram za popravne izpite. Informacije po telefonu (003865) 21972.

OSMICO je odprl Edi v Praprotnu. Toči sortirana bela vina in teran.

PRODAM FIAT 127/900 cc, letnik november '82, prevoženih 25.000 km. Tel. 040/825-051 v večernih urah.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Soslč - Narodna ulica 44, Opčine - Trst.

darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Albina Pertota daruje Milan Caharija 50.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Devin - Nabrežina.

Namesto cvetja na grobove Ide de Lorenzi, Netke Skabar, Gizele Dovšak vd. Sedmak in Albina Pertota daruje Dušan Košuta z družino 100.000 lir za TPK Sirena, 25.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Križ in 25.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Devin - Nabrežina.

Namesto cvetja na grob Gizele Dovšak vd. Sedmak daruje družina Guido Zidarič 25.000 lir za nabrežinsko cerkev.

V počastitev spomina brata in svaka Emilija Čuka darujeta Vanka in Nini Ukmar 30.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Gizele Dovšak vd. Sedmak darujejo družini Blažina in Černjava 20.000 lir ter družina Ivan Ban (Batica) 20.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Milkota Emilija darujeta družini Blažina in Černjava 20.000 lir v isti namen.

V spomin na Milka Emilija darujeta Anica in Srečko Orel 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.

V spomin na Gizele Sedmak darujeta Anica in Srečko Orel 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob Gizele Dovšak vd. Sedmak daruje Marija Sedmak vd. Settimo 5.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

V spomin na Ido de Lorenzi daruje Branko Sulčić 30.000 lir za sekcijo KPI J. Verginella iz Križa.

V počastitev spomina Ide de Lorenzi por. Bogatec daruje Mirka z družino 10.000 lir za KD Vigred iz Sempolaja.

Namesto cvetja na grob Ide Rebula vd. Gruden daruje Fani z družino 20.000 lir za KD Vigred.

V spomin na Angela Ukmarja daruje žena Ivanka 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Antonijo Zahar, Marijo Čok in Antonijo Čok daruje družina Gombač - Kuret 50.000 lir za popravilo kapelice v Lonjerju.

Namesto cvetja na grob Ide de Lorenzi darujeta družini Kukanja 30.000 lir za ŠD Sokol.

Namesto cvetja na grob Albina Pertota darujeta Danilo in Darinka 10.000 lir za ŠD Sokol in 10.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Devin - Nabrežina.

Namesto cvetja na grob Leonarda Bana darujeta gospe Valerija in Stefanija Crevatin 50.000 lir za mladinski krožek Bani.

V spomin na Ido de Lorenzi darujeta družini Guštinčič in Čač 25.000 lir za ŠD Vesna.

menjalnica

24. 8. 1984

Ameriški dolar	1.760.—
Kanadski dolar	1.340.—
Švicarski frank	740.—
Danska krona	168.—
Norveška krona	212.—
Švedska krona	211.—
Holandski florint	547.—
Francoski frank	199.50
Belgijski frank	27.50
Funt sterling	2.310.—
Irski sterling	1.890.—
Nemška marka	617.—
Avstrijski šiling	87.50
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.400.—
Grška dragma	15.—
Debeli dinar	10.—
Drobni dinar	10.—

V Ljubljani je umrl Lojze Piščanec

V sredo, 22. t.m. smo na ljubljanskih Žalah pokopali tržaškega rojaka Lojzeta Piščanca, gospodarstvenika in aktivnega udeleženca NOB.

Lojze Piščanec je bil rojen pred 86 leti pri Piščancih, kjer še dandanes živijo njegovi najožji svojci. V dijaških letih je, kot vsi drugi slovenski študentje, sodeloval v mladinski organizaciji v Trstu.

Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican k mornarici, po končani vojni pa se je odselil v Jugoslavijo in sicer na Štajersko. V Strnišču pri Ptuj (sedaj Kidričevo) je dobil službo pri podjetju s pohištvo, potem pa je več let vodil večje lesno podjetje v Mariboru. Okupacija Nemcev ga je zatekla v Ribnici na Pohorju, od koder se je z družino umaknil pred Nemci v Ljubljano.

Tu se je kmalu po prihodu vključil v delo za OF. Italijansko podjetje SAICI (Società anonima industria cellulosa italiana) s sedežem v Milanu je ustanovilo v Ljubljani podružnico za izkoriščanje slovenskih gozdov. Z

italijansko družbo Emona, ki je prevzela vso imovino izseljenih Kočevarjev, je SAICI sklenilo pogodbo za izkoriščanje vseh gozdov v njeni upravi. V ta namen so ustanovili v Kočevju podružnico, ki so ji zaupali ta dobičkonosni posel. Nekateri slovenski lesni strokovnjaki, zlasti tisti s Primorskega, večši italijanskega jezika, so se sporazumno z OF, zaposlili pri tem podjetju z namero, da bi čim bolj ovirali srečno gozdov in izvoz lesa v Italijo.

V Kočevju je vodstvo podružnice SAICI prevzel Lojze Piščanec. In v tej kočevski podružnici so se zelo potrudili, da so naloge, ki jim jo je zaupala OF, tudi kar najbolj vestno opravili, tako da je bilo vse sekanje tamkajšnjih gozdov povečini zgolj na papirju. Poleg tega je bil Lojze Piščanec tudi načelnik gospodarske komisije kočevskega okrožja. Pri aktivističnem delu pa so mu zelo uspešno pomagali vsi člani njegove družine: žena Roža, hčerki Roža in Grozdana.

Po osvoboditvi je Lojze Piščanec pomagal postavljati temelje lesnemu podjetju SLOVENIJALES, kjer je deloval do upokojitve.

Potem je bil aktiven član Ribiške družine, kjer je sodeloval, dokler mu je to dopuščalo zdravje.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja, ki jo je nadvse ljubil!

Stanko Andolšek

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sosljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

film - film - film

ureja kinoateljce

filmi na tv zaslonu

JOHNNY GUITAR - 1953.

Režija: Nicholas Ray. Igrajo: Joan Crawford, Sterling Hayden, Ernest Borgnine, John Carradine. Italija 1, v nedeljo, 26. avgusta, ob 10.15.

Prijetno »dobro jutro« za vse sine-filske in nedejske zaspance, s tem intelektualnim, zrelim in zapletenim (freudovskim) westernom, ki je po zaslugi francoske novovalovske kritike postal pravcati »cult movie«, predmet filmskega kulta, s strani mladinske kulture zadnjih desetletij.

Pravzaprav v vseh Rayevih westernih je čutiti zelo osebne poteze in konture: ko gre za zanj značilne teme dvomnosti, osamljenosti in krivice ali pa za obravnavanje nasilja in individualne morale oz. revolta. In Johnny Guitar je vroča ljubezenska pesnitev, »romantična« in »baročna« parabola, ki pripoveduje o počasnem zorenju nekdanj nemogoče ljubezni in nizokotnim nasiljem okolja.

HI, MOM! - 1969.

Režija: Brian De Palma. Igrajo: Robert De Niro, Jennifer Salt, Allen Garfield. Italija 1, v ponedeljek, 27. avgusta, ob 23.20.

Italoameričan De Niro začenja svojo filmsko igralsko pot, po Actor's Studiu in nekaj gledaliških izkušnjah na neuradnih broadwayskih odrih, prav z italoameriškim režiserjem De Palmom. To je njun tretji skupni naslov in od blizu spominja na De Nirov lik iz Taksista (Scorsese): tudi tu gre za prigrade vietnamskega veterana, ki ba hoče posneti porno film, s pomočjo nevednih in nič hudega slutečih sedov iz nasprotnega nebotičnika. Film je dobro posneta komedija in grenka satira življenja »drop-outov«, t.j. drugorazrednih prebivalcev in emarginirancev ameriškega velenesta, a smo še vedno v mejah male, samostojne produkcije, daleč od velikih mednarodnih uspehov Fantom paradiza, Carrie za De Palmo in Mean Streets, Boter I in II, 900, New York, New York itd. za De Nira, enega najznačilnejših obrazov (filmskih) 70. in 80. let.

SIMON DEL DESERTO - »Simon del desierto« 1965. Simon puščavnik.

Režija: Luis Buñuel. Igrata: Claudio Brook, Silvia Pinal. Rai 3, v sredo, 29. avgusta, ob 21.15.

»Sveti« mož se skuša obraniti s svojo mistično vero pod skušnjavami in prevarami samega zloдея, a neuspešno, kajti temu končno uspe, da ga odpelje z »jetom« iz turbo puščave 12. stol. v hrupno in razvratno beatovsko diskoteko 20. stol. Zgoščeno zaporedje paradoksnih, surreálnih, a narhičnih domislic in gagov, značilno za najboljšega Buñuela, od katerega napovejmo tu, med vrticami, celotno retrospektivo vseh filmskih del na letošnjem festivalu v Benetkah, ki štarta ravno kar te dni in ki ga bo spremljal prek svojih dopisnikov tudi PD.

Ob velikem špancu, vas opozarjamo še na klasičnega Hitchcocka, Marnie, na TV Ljubljana, istega dne, ob 20.00 in prav tako klasičnega Wellesa, Othello, ki je dan prej, 23. avgusta, ob 21.50. O teh režiserjih smo že večkrat pisali.

ZIO VANIA - »Djada Vanja« 1971. Stric Vanja.

Režija: Andrej Mihalkov Končalovski. Igrajo: Innokenti Smoktunovski, Sergej Bondarčuk. Rai 2, v četrtek, 30. avgusta, ob 16.50.

Tega režiserja navadno navajamo, ko govorimo o sodobnem sovjetskem filmu, poleg drugih sorodnih imen Tarkovskega (katerega je bil scenarist in sodelavec), Paradžanova, Panfilova (od katerega vrti TV Zagreb, v torek, 28. avg. ob 20.00 Začetek), Nikite Mihalkova, ki predstavljajo novi tok religioznega, individualističnega, nekonformističnega ustvarjanja znotraj toge in ortodoksne filmske strukture SZ. Ga navajamo tudi, ker bo prav on, s svojo ameriško produkcijo Marijini ljubimci, otvoril beneški festival v ponedeljek, 27. avgusta.

Sovjetski film sploh slovi po zelo dobrih adaptacijah gledaliških tekstov. Spomnimo se le Kozinčeve filmsko-gledališke trilogije (Don Kihota, Hamleta in Kralja Leara) in novejša Partiture za mehanični pianino, N. Mihalkova po Čehovu.

Canale 5 predvaja vrsto filmov, posvečeno znanemu igralcu Jeanu - Paulu Belmondoju. V sredo, ob 20.25 bo na sporedu film »Pariški tat«

v kinodvoranah

IL GRANDE FREDDO - »The big Chill« 1983. Veliki mrz.

Režija: Lawrence Kasdan. Igrata: Tom Berenger, Glenn Close. V goriški kinodvorani Corso do torka.

O tem filmu se je že dosti pisalo in govorilo, tako v ZDA kot pri nas, na okroglih mizah, v pisnih uredništvu in v naslovnih zgodbah številnih časopisov. Zakaj tako zanimanje? V Ameriki se je baje cela generacija »razočaranih« 35-40-letnikov (t.i. potencialnih volivcev za Garyja Harta) poistovetila z značaji in situacijami filma. Nekaj podobnega, seveda v malem, se pri nas dogaja z Morettijevim filmom Bianca, ki tudi predstavlja problematičen odnos do sodobnega s strani tistih, »ki so doživeli 1. 68«.

Družina bivših prijateljev z univerze se zopet snide ob pogrebu skupnega prijatelja »iz tistih časov«, ki si je vzel življenje... vsakdo pove svojo zgodbo, se pobaha s svojimi uspehi in bolj grenko nad porazi. V tem tipičnem ameriškem skupinskem portretu se morda prepozna tudi kdo izmed nas?

Podvig primorskih partizanov

(Tretji del)

V ranem jutru je krenila skozi gozdove brez cest in poti, vendar ji je težave lajšal občutek varnosti in prostosti. Ostal jim je le še kos gozdne poti do počivališča na jasi z lovsko kočjo na nekdanji jugoslovansko - italijanski meji (Stanovnik) in 19. avgusta zjutraj, ura je bila osem, je bila za nami tudi druga etapa evakuacije. Na strahotno izmučeno in premočeno množico je posijalo sonce, sanitetno osebje je poskrbelo za ranjence in bolnike, kuharji pa so postregli z mesom in močniku. Tu nam je umrl prvi ranjenec Lazo, komandant bataljona Gradnikove brigade, pred Kozarščami pa nam je umrl še en ranjenec, Mongol Kalinov. Po načrtu bi na tej jasi že morali čakati vozniki iz Cerkniške doline, za kar je bila zadolžena predhodnica Gradnikova brigada. Prišli so šele popoldne in niti ne toliko, kot je bilo predvideno, tako da težkega prenašanja še ni bilo konec. Še pri dnevu, bilo je 19. avgusta, je kolona po gozdni cesti Postojna - Javornik - Notranjska prišla v dolino na obljudo o svobodno ozemlje. Spontano se je oglasila harmonika, zadonela je pesem

in dvoredna kolona se je kar sama uredila za zastavami z rdečo zvezdo.

V Kozarščah je bil predviden daljši postanek in počitek, ki pa ga je pokvarilo neprijetno sporočilo divizijskega štaba v Starem trgu v Loški dolini, da je letališče v Nadlesku opuščeno zaradi nenehnih sovražnikovih vdorov in napadov.

20. avgusta popoldne se je začela zadnja, neplanirana etapa. Po cepljenju proti tifusu je v spremstvu dveh bataljonov Prešernove brigade nadaljevala kolona ranjencev in invalidov po na vozovih skozi Babno polje. Prezid in Čabar (Gorski kotar) proti Kočevskemu Rogu, kjer jih je 21. avgusta prevzela saniteta 7. korpusa. V arhivskem gradivu je podatek, da so 69 primorskih ranjencev in invalidov evakuirali z letali v Bari v dneh od 31. avgusta do 6. septembra 1944.

Načelnik štaba 30. divizije Vojko Petelin je pred odhodom iz Cerknega svoj govor pred brigadami končal z besedami: »Naložena nam je sveta in velika naloga, ki jo moramo izvršiti!« Primorske brigade so to svojo sveto in veliko nalogo častno opravile.

JOŽE OBLAK

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	13.45
13.00 Poletni maraton - balet	Due e simpatia - nadalj. dneva
13.30 Dnevnik 1	L'avventura dei Sackett - TV nadaljevanka
13.45 Diabolicamente tua - film	15.00 Questaestate - kvizi, dokumentarci, risanke in nagradna tekmovalnja
Nastopata: Alain Delon in Senta Berger	17.15 Nebotičniki - film
15.15 Pura - dokumentarna oddaja	18.25 Izžrebanje loterije
16.10 Trapper - TV film	18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
17.00 Izžrebanje loterije	18.40 Lady Madama - TV film
17.05 Poletna TV - 1. del	19.45 Dnevnik 2 - Vesti
17.30 Športne vesti	20.30 Gli anni impossibili - film
Bari: plavanje	Nastopa David Niven
italijansko prvenstvo	22.15 Viaggio nel Cappello sulle ventitré - variete
19.00 Poletna TV	23.00 Manerba del Garda: kolesarstvo
19.20 Nabožna oddaja	23.30 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
19.40 Almanah in Vremenske razmere	
20.00 Dnevnik 1	
20.30 Sotto le stelle - zabavnoglasbena oddaja	
Vodijo Eleonora Giorgi, Bertin Osborne in skupina Rigueira	
21.50 Dnevnik 1	
22.00 Devet simfonij Ludwiga van Beethovna	
23.00 Srečanje z umetnostjo	
23.30 Dnevnik 1 - Zadnje vesti in Vremenske razmere	
Drugi kanal	
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri	
13.15 Dnevnik 2 - Lepa Italija	
Mesta, vasi, ljudje in stvari, ki jih je treba ščititi	

Tretji kanal

15.00 Boiano: kolesarstvo
16.00 Rockpalast Festival - 1. del
19.00 Dnevnik 3
19.25 Il pollice - programi tretje TV mreže
19.55 Geo - antologija znanstvena oddaja
20.30 Rockpalast Festival - 2. del
21.30 Dnevnik 3
21.55 La cinepresa e la memoria - dokumentarec
22.05 Rockpalast Festival - 3. del
24.00 Glasbena oddaja s skupino »Banco«

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	16.10
15.45 Poročila	Vse je bilo le glasba - zabavna oddaja
15.50 Ciciban - dober dan: Mali ribiči	17.00 Reka Tara - potopisna reportaža
16.05 Butalci - lutkovna oddaja	17.30 Sedem TV dni
16.35 Zgodbe iz nepričave - otroška serija	18.00 Poročila
17.05 Modrost telesa: glava in živci dokumentarna serija	18.05 TV koledar
17.55 Ženska za pultom - TV nadalj.	18.15 Glasbena akademija vam predstavlja
18.45 Čudeži narave - poljudnoznanstvena serija	18.30 To je to - dokumentarna oddaja
19.10 Risanka	19.30 TV dnevnik
19.24 TV in radio nocoj	20.00 Pandora in leteči Holandec - film
19.26 Zrno do zrna	22.00 TV dnevnik
19.30 TV dnevnik	22.15 V soboto zvečer
20.00 Dogodivščina pametnejšega brata Sherlocka Holmesa - film	
21.35 Zrcalo tedna	
21.55 Manon Lescaut - opera	
00.20 Poročila	
Zagreb	
15.25 Serijski film	
15.55 Zlata goska	

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	16.00
8.30 Alice - TV film	Bim bum bam - otroška oddaja
9.00 Phyllis - TV film	Thundarr il barbaro - risanka
9.30 Mary Tyler Moore - TV film	Rocky Joe - risanka
10.00 Ho sognato un angelo - film	L'uccellino azzurro - risanka
12.00 I Jefferson - TV film	17.40 Mautica è - glasbena oddaja
12.25 Low Grant - TV film	18.40 Bandiera gialla - glasbena odd.
13.30 Festivalbar - DeeJay star - glasbena oddaja	19.50 Il mio amico Arnold - TV film
15.15 Arabesque - TV film	20.25 Supercar - TV film
16.15 Serpico - TV film	21.25 Magnum P.I. - TV film
17.00 T. J. Hooker - TV film	22.30 Lo sbravaldo - film
18.00 Tarzan - TV film	00.15 Dee Jay Television - glasbena oddaja
19.00 I Jefferson - TV film	
19.30 Baretta - TV film	
20.25 Trofeo Peugeot	
23.25 Il nostro agente Flint - film	
RETEQUATTRO	
8.30 Risanke	
10.10 Magia - novela	
10.50 Fantasilandia - TV film	
11.45 Tre cuori in affitto - TV film	
12.15 Scooby Doo - risanka	
12.40 Star Balzers - risanka	
13.10 Prontovideo - glasbena oddaja	
13.30 Fiore selvaggio - novela	
14.15 Magia - novela	
15.00 Il cantante matto - film	
16.15 Sport	
17.00 Scooby Doo - risanka	
17.30 Giatrus - risanka	
18.00 Truck Driver - TV film	
18.50 Tre cuori in affitto - TV film	
19.25 Chips - TV film	
20.25 A Team - TV film	
21.30 La poliziotta a New York - film	
23.10 Francesco Bertolazzi investigatore - TV film	
00.15 Signori si nasce - film	
ITALIA 1	
8.30 La grande vallata - TV film	
9.30 Funerale a Los Angeles - film	
11.30 Maude - TV film	
12.00 Giorgio per giorno - TV film	
12.30 Lucy Show - TV film	
13.00 Bim bum bam - otroška oddaja	
Piccole donne - risanka	
L'uccellino azzurro - risanka	
14.00 Šport	
16.00 F.B.I. - TV film	
17.30 Starzinger - risanka	
18.30 L'ora di Hitchcock - TV film	
19.30 TV dnevnik	
20.00 Callan - TV film	
21.00 Poročila v nemškem jeziku	
21.30 Bianco, rosso, giallo, rosa - film	
23.00 Il grande peccato - film	

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Mozaik. Rekreativne, koristni nasveti, bolj ali manj literarni sestavki v pisanem spletu glasbenozabavnih melodij in pesmi; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Otroški kotic; 9.40 Na ekranu; 10.10 Koncert; 11.30 Opoldanski zbornik; Ivan Trinko ob 120-letnici rojstva; 12.15 Na počitnicah, Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Radijsko popoldne: Grmade po gorah gore; 15.00 Diskorama; 16.00 Po svetu sem in tja, Glasbeni listi; 17.10 Odprti prostor: Klasični album; 18.00 »Toč ali kabaret za pasje dni«. B. Kobal, Neomi Calzolari in Sergej Verč ter glasbena skupina, ki jo vodi Miran Košuta. 8. oddaja; 18.40 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Kruh in sol Radia Koper; 13.40 Zamejska reportaža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Pesem tedna Radia Koper; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasbena prepujanje; 6.35 Vreme na Jadranu; 9.15 Glasba; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.35 Vrtljak motivov; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.33 Poročila v nemškem jeziku; 15.50 Glasbeni vikend; 16.55 Pismo iz...; 17.00 Glasba; 18.00 Radijski koncert; 18.30 Bili so slavni; 20.00 Zaključek programa.

RADIO 1

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Vikend - radijski variete; 10.15 Radijska priredba; 11.00 Glasbeno srečanje z Mino; 11.44 Čudežna svetilka; 12.26 Zgodovinske osebnosti: Lorenzo Benoni; 13.20 Master - glasba dan za dnem; 14.00 Radijska nadaljevanka; 14.30 Master - glasba dan za dnem; 15.00 Radijski spektakel; 16.30 Dvojna igra; 17.30 Radijska priredba; 18.00 Objektiv Evropa; 18.30 Glasba; 19.22 Radijska priredba; 20.00 Freezer; 20.30 Dragi Ego; 20.42 Radijska priredba; 21.00 »Z« kakor zdravje; 21.30 Večerna kriminalka; 22.00 Nocoj v Anconi; 22.27 Radijski variete; 23.05 Telefonski klic; 23.28 Zaključek programov.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glasbeno prepujanje; 8.00 Šolska vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Tisoč in ena pesem; 9.32 od »A« do »Z«; 11.00 Glasba; 12.45 Glasba; 15.00 Sergej Prokofjev; 15.35 Glasba; 16.32 Izžrebanje loterije; 16.37 Veliki italijanski protagonisti v zgodovini olimpijskih iger; 17.32 Neposredni prenos iz Lagune; 19.50 Potovanje skozi noč; 20.40 Mavrica - glasbena oddaja; 21.00 Simfonični koncert; 22.10 Chopinova glasba; 22.40 Jazz glasba; 23.28 Zaključek programa.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.20 Rekreativna; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.25 Dobro jutro otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tehnik - počitniško popotovanje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Svetovna reportaža; 10.25 - 11.30 Dopoldne ob lahki glasbi; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.10 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 14.05 Kulturna panorama; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanje-politični magazin; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Iz dela glasbene mladine Slovenije; 19.25 Zabavna glasba in obvestila; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute za ansambel Franca Puharja; 20.00 Oddaja za Slovence po svetu - vmes: Mladi mostovi, Naši kraji in ljudje; 23.05 Literarni noćturno; 23.15 Od tod do polnoči; 00.05 - 5.00 Noćni program.

Mnenje tajnika CGIL Luciana Pinija

Krajem ob meji mora država pomagati da se izvlečejo iz gospodarske krize

Za krizo industrije na Goriškem so krivi predvsem upravitelji tovarn z državno udeležbo, ki niso znali pravilno izdelati načrtov za bodočnost teh tovarn, na drugi strani pa krivda pada tudi na zasebne industrije in na deželne upravitelje, ki so s pravo ploho denarnih injekcij podpirali te zasebne tovarne, ki niso imele najbolj-ših perspektiv.

To je smisel izjave, ki jo je tajnik delavske zbornice CGIL za Goriško Luciano Pini dal časnikiarjem ob ponovnem pričetku aktivnosti na sindikalnem področju po poletnih počitnicah.

Goriška pokrajina je na žalost percentualno na prvih mestih v Italiji kar se tiče brezposelnosti in dopolnilne blagajne. Tu nimamo tovarn, ki bi bile tehnološko napredovale, stroji in naprave so zastareli. Vrh vsega smo imeli vrsto tovarn tako v Gorici kot v Trzinu in Krmini kjer so zasebni lastniki dobili leto za letom denarne podpore od dežele, le za to da bi ohranili delovna mesta, niso pa se presmerili v sodobnejšo tehnologijo. V doglednem času so se morale te tovarne zapreti. Kar se tiče državne industrije pa je bila in je še logika u-

pravitelj in tehnokratov brez vsakega smisla. Rezultati so prodaja teh tovarn zasebnikom in kriza v ladjedelnicah ter v drugih objektih.

Sindikalne organizacije so se že pred časom rešile prejšnjih napak in nakazale možnosti za izhod iz težav ter izbirajo novih smernic. Politiki in delodajalci pa se niso še odločili ali bi šli po novi poti.

Kaj bi bilo treba napraviti, da bi dali nekaj kisika našemu gospodarstvu in s tem v zvezi zaposlili vse tiste, ki so izgubili delo ter mlade ki na delo čakajo in so prisiljeni k lenarjenju, se sprašuje Pini.

Danes ni pri nas niti možnosti za zaposlitev v terciarnih dejavnostih, v trgovini, to zaradi krize v sosedni jugoslovanski državi. Nasprotno, veliko ljudi, ki so bili prej zaposleni v trgovini, ki je živela predvsem ali skoro izključno na jugoslovanskih kupcih, je sedaj brez dela.

Državna uprava bi se morala zavdati izrednosti položaja na Goriškem, ki je na vzhodni meji države. Podpreti bi morala tovarne z državno udeležbo na tak način, da bi postale tehnološko sposobne konkurirati drugim to-

varnam. Soočiti se je treba z vladnimi ljudmi. Sindikat vabi vse odgovorne faktorje na enotno akcijo.

Konkretno pa je Pini nakazal nekaj njunih rešitev. V tržiškem pristanišču je treba odstraniti vse spone birokratskega značaja, ki ovirajo povečanje kapacitet v njem in s tem razvoj pristanišča ter seveda zaposlitveno raven. V zvezi z letališčem v Ronkah mu je treba nuditi vse možnosti, da postane zares središče mednarodnega pomena. V zvezi s tem pa je treba liberalizirati promet po avtocestnem odcepu od Moščenic do Vileša, kar pomeni, da bi bili pristanišče v Trzinu, letališče v Ronkah in mejni prehod v Gorici povezani s hitro sodobno cesto, po kateri bi bila vožnja brezplačna. Kar se tiče goriškega avtoporta mu je treba dati pravega zaleta tudi z vsjo podporo jugoslovanske akcije za izgradnjo avtoceste od Vrtojbe do Razdrtega. Precej bi lahko zaposlitvi in razvoju gospodarstva prispevala turistična valorizacija obale od Trziča do Gradeža, kjer naj bi zgradili, kot je že predvideno, pristanišča za turistične ladje. Kot prva naj bi prišla v poštev marina pri Štancanu.

Sindikalna akcija gasilcev za soočanje s poveljstvom

Goriški gasilci so včeraj oklicali stanje sindikalne agitacije, ki se bo predvidoma zavleklo za nedoločen čas. Pri tej obliki protesta je zainteresiranih približno 150 zaposlenih pri gasilski družbi v celi goriški pokrajini, to je gasilcev pri goriškem poveljstvu in gasilskih odsekih v Trzinu in Ronkah.

Kot so nam včeraj zagotovili v pogovoru sindikalni predstavniki goriških gasilcev, ki so včlanjeni v enotno sindikalno zvezo CGIL, CISL in UIL, protestno gibanje ne bo okrnilo protipožarne in drugih reševalnih služb. Gasilci bodo vsak dan redno na delu in bodo kot vedno pripravljeni na vsak poseg v primeru potrebe. Sindikalna agitacija naj bi torej okrnila predvsem nekatere notranje službe, od administrativnih uradov do drugih dejavnosti, ki ne vplivajo, niti posredno, na učinkovitost službe za pomoč v sili.

Sicer pa nameravajo zaenkrat izvesti protest v »mekhi« obliki, ki je komaj malo več kot simbolična, medtem ko bodo v naslednjih tednih, če problemi ne bodo rešeni, izvedli tudi odločnejše oblike sindikalnega boja. Tako napovedujejo stavko za ponedeljek, 10. septembra, od 8. do 14.40. Tudi med stavko, čeprav ne bodo prejemali dohodkov, bodo zagotovili nujne posege, odpoklicali pa bodo dežurne gasilce na ronškem letališču in tako ohromili letalski promet.

Kot so nam povedali njihovi sindikalni delegati, so razlogi za protest goriških gasilcev že dolge mesece odprta vprašanja v odnosih s poveljstvom. Le-temu očitajo nepravilnost, centralizacijo v odločanju in birokratske odnose z zaposlenimi. Že pred časom so izdelali dolg seznam odprtih vprašanj v zvezi z organizacijo dela. Kot predvideva namreč okvirni zakon, ki so ga sprejeli na podlagi vsedravnih kolektivnih pogodb, naj bi o teh vprašanjih stekla pogajanja na krajevni ravni.

Kot kaže, pa je goriško poveljstvo gluho na zahteve gasilcev in se ne meniti niti za določila vsedravnega sporazuma. Odprtih vprašanj je tako cela vrsta. Na enem od zadnjih zborovanj so izdelali dokument, ki omenja vsaj 15 odprtih točk; grede od potrebe po decentralizaciji služb in večji odgovornosti posameznikov, do vprašanja zaostalih prejemkov, do povišanja usposabljanja in uresničevanja zajamčenih sindikalnih pravic. Ne-katere točke se izrecno dotikajo organizacije dela in učinkovitosti službe, saj omenjajo vprašanje pridobitve novih prostorov v centralnem sedežu, kolavdacijo vozil, ureditev prostorov v Trzinu, disciplinske odnose in podobno. Vprašanj je torej še in še. Gasilci želijo, da bi jih reševali s konstruktivnim soočanjem z vodstvom, v nasprotnem primeru pa napovedujejo zaostritev boja.

Sporazum o Laminati Lisert

Vsaj za silo bo urejeno vprašanje tovarne Laminati Lisert v Trzinu, kjer ni dela že od začetka letošnjega julija in so vsi delavci brez plač dva meseca. Med počitnicami so delavci strazili tovarno v strahu, da ne bi dali lastniki odpeljati iz nje strojev.

Na goriški prefekturi so se sestali zastopniki sindikata in podjetja, podprefekt Barillari in župan Saccavini. Domenili so, da bo podjetje izplačalo delavcem predjem na prejemke, ki bi jih morali dobiti od INPS kot dopolnilno blagajno. Vendar pa podjetnik zahteva, da mu delavci dovolijo odpeljati iz tovarne že izdelano blago in neki nov stroj, da lahko to proda in iztrži denar s katerim bo plačal predjem delavcem. Za vnaprej ni gotovosti. Delavci bodo o tem sklepali na skupščini v torek zjutraj.

Vnela se je jeklenka

Včeraj popoldne, okrog 13.30, so gasilci z vsjo silo pohiteli v Ul. Boschetto 29 v Gorici, kjer — tako se je zdelo — naj bi eksplodirala plinska jeklenka. V resnici je šlo za mnogo manj. Družina Giordana Marchiona je bila ob tistem času na vrtu, kjer so pripravljali jedi na žaru. Nenadoma se je, verjetno zaradi uhajanja plina, vnel visok plamen, ki je zajel tudi zunanost jeklenke. Takojšnji poseg gasilcev pa je preprečil, da bi ta počila in tako se je vse izteklo le s preplahom.

Mnenje ekonomske konzulte glede premogovne elektrarne

Odsek za industrijo pri pokrajinski ekonomski konzult, ki deluje v sklopu goriške trgovinske zbornice, je na zadnji seji pred nekaj tedni razpravljalo o vprašanjih v zvezi z načrtom za izgradnjo nove velike premogovne elektrarne v naši deželi. Kot je znano, je vprašanje odprto že dalj časa in so bile predvidene različne lokacije, med temi tudi nekatere (Trzin, Fossaloni), ki neposredno zanimajo našo pokrajino.

Na seji so ugotovili, da je bilo stališče zainteresiranih občin v glavnem odklonilo. Gradnjo nove elektrarne so zavrnili predvsem iz ekoloških razlogov, zaradi okuženja okolja, ki bi ga povzročalo izogrevanje ogromnih količin premoga.

Konzulta je nato obravnavala vprašanje iz izključno tehničnega zornega kota. Elektrarna z močjo 1320 megavattov bi povprečno proizvajala 7,6 milijarde kilovatih ur letno, pri tem pa porabila poltretjo milijardo ton premoga. Gradnja bi zahtevala 6 let in (po vrednosti 1. januarja letos) nekaj več kot 1.500 milijard lir, dejansko pa precej več. Gradnja naj bi dala dela približno sto osebam. Ko bi delovala s polno paro bi zaposlovala 340 delavcev in uslužbencev ENEL in nadaljnjih 460 ljudi zunanjih podjetij, ki bi skrbeli za delovanje in vzdrževanje mogočnega objekta.

Tridnevno goriško folklorno srečanje se je pričelo včeraj zjutraj v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu, s pozdravi in prvim poročilom ter diskusijo o raziskovalnem delu na področju raznih delovnih navad. Pravzaprav je šlo za predstavitev znane italijanske revije »La ricerca folklorica«, ki izhaja v monografskih zvezkih, ki so vsak posvečen enemu aspektu folklorne raziskave. Deveti zvezek je posvečen skoro v celoti delovnim običajem, peki kruha, delu ribičev in rudarjev, kmetov itd. Govoril je prof. Glauco Sanga.

Že v uvodnih pozdravih, ki pa niso bili le pozdravi, marveč kaj več, so predsednik pokrajine Cumpeta in podžupan Del Ben ter zastopnik dežele prof. Silvano Pagura, ki pa je že segel v diskusijo, poudarili pomen takih posvetov. Pagura, ki je tudi deželni svetovalec, je celo dejal, da bi morala dežela posvečati več pozornosti raziskovalnemu delu.

Razprava se bo nadaljevala danes zjutraj. Govorili bodo o muzejih materialne kulture, o kmečkih praznikih ter o ljudskih pesmih in plesih Italijanov v Istri.

Včeraj zvečer se je na dvorišču

Začetek folklornega festivala s simpozijem o ljudskih tradicijah

Zvečer na gradu folklorni nastopi

Skupina Orlec-Loznati z otoka Cresa.

vojščakov, nad katerim so postavili veliko platneno streho, pričelo tekmovalno folklorno skupin. Danes zvečer se bo to nadaljevalo. Nastopile bodo skupine iz Austrije, Italije, Jugoslavije, Turčije, Madžarske, Portugalske in Grčije. Medtem ko je večina skupin sestavljena iz študentov, ki nastopa tudi polprofesional-

no, sodi jugoslovanska skupina Orlec-Loznati s Cresa med tiste, ki prikazujejo najbolj pristno folkloro. Jutri popoldne pa bo, kot smo že napovedali, folklorna parad po goriških ulicah z zaključnim nagrajevanjem na Travniku, zvečer pa bo na gradu zaključni nastop najboljših skupin.

Ugodna žetev pšenice letos v Vipavski dolini

V Živilski industriji Mlinotest polnijo silose s pšenico. Najpozneje do konca avgusta bodo polni. Vanje lahko shranijo 30 tisoč ton pšenice in toliko zatega zrna potrebujejo za proizvodnjo moke, kruha, testenin in drugih živil, namenjenih porabnikom na Primorskem in v Istri. Letošnje ugodne in redne dobave so sad dobrega pridelka, a tudi smotne poslovne politike Mlinotesta. Pšenico dobavljajo pridelovalci iz Pomurja, Vipavske doline in drugih krajev na Primorskem, pa tudi iz obeh jugoslovanskih žitnic, Vojvodine in Slavonije.

Posebne uspehe prinaša letos sodelovanje med živilsko industrijo, kmetijskimi organizacijami in zasebnimi pridelovalci žit. Medtem ko je leta 1981 pridelek pšenice na Primorskem znašal komaj 160 ton, je leta 1982. letos narasel na 1.640 ton, lani na 3.100 ton, letos pa bo dosegel že skupaj okrog 3.500 ton. Mlinotest za vse dogovorjene količine zagotavlja odkup po spodbruhnih cenah. Posebno pa je važno — poudarjajo v ajdovskem podjetju — da kmetovalcem v zameno za odkup pšenice lahko nudijo ustrezno količino koruze, ki je v Jugoslaviji sedaj zelo cenjena in ima na tržišču visoke cene. Kmetovalec dobi za vsak kg pšenice skoraj 600 starih dinarjev in kilogram koruze.

Naraščajoči odkup pšenice je seveda tudi rezultat pospeševanja te

kulture v Vipavski dolini, po programu za preobrazbo celotnega kmetijstva na tem območju. Letos je bila pšenica na Vipavskem posejana na 700 hektarih, prihodnje leto pa jo bodo pridelovali že na tisoč hektarih polj.

Marijan Drobež

V Trzinu dogradili ljudska stanovanja

Svojemu namenu so po krajši slovesnosti včeraj v Trzinu, izročili deset ljudskih stanovanj. »Tudi v Trzinu, kot sicer v vseh italijanskih mestih, je stanovanjski problem zelo pekoč,« je v priložnostnem govoru dejal tržiški župan Saccavini, »in občinska uprava,« je nadaljeval, »je želela s tem vsaj nekoliko omiliti izredno negativen trend zadnjih let. Stanovanja so v Ul. Giacich. Pridobili so jih s sanacijo starih hiš. Poseg je tržiška občinska uprava izpeljala v sodelovanju s privatniki. S tem so zaključili načrt, ki je predvideval zgraditev dvajset ljudskih stanovanj, saj so jih preostalih deset dogradili že pred časom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska lekarna, Ul. S. Michele, tel. 21074.

Več lažjih nesreč

Včerajšnja dopoldanska ploha je povzročila precej preglastic avtomobilistom. Na oštrnem ovinku, na cesti, ki iz Poljan pelje v Dol, je Bruna Ferletič iz Doberdoba (zgleda tudi zaradi oljnega madeža na cestišču) izgubila nadzorstvo nad svojim avtomobilom opel-kadett in čelno trčila v tovorno vozilo. Ferletičeva ni pri tem utrpela nobenih poškodb, gmotna škoda na avtomobilu pa je precejšnja.

Spolkzo cestišče je botrovalo tudi lažji prometni nesreči pri Martinščinu, vendar tudi v tem primeru ni voznik utrpel nobenih telesnih poškodb.

V četrtek zvečer je v Gorici na križišču med Ulico 24 Maggio in Korzom Italia prišlo do trčenja med osebnim avtomobilom fiat 128, ki ga je upravljala 39-letna Palmina De Zor iz Gorice in vespo 19-letnega Goričana Alessandra Fantina. Vesnist je pri trčenju utrpel udarec v prsni koš, zlom dveh reber in drgnine po celem telesu. V goriško splošno bolnišnico so ga sprejeli s prognozo okrevanja v dvajsetih dneh.

Folklor na Placuti

Na Placuti bo jutri ob 11.30 nastop folklorne skupine iz Celovca. Prireja ga rajnska skupščina za Svetogorsko četrt - Placuto. Ob tej priliki bodo zastopniki rajnskega sveta zbirali podpise občanov v podporo akciji, da bi Pacassijev vodnjak prenesli z vrta muzeja Palače Attems na Koren.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Vieni da me amore mio«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 19.30—22.00 »Due vite da salvare«.

VERDI 18.00—22.00 »Il grande freddo«.

Trzin

EXCELSIOR Zaprt.
PRINCIPE 18.00—22.00 »Sotto sotto strapazzato da anomala passione«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Absurd«. Ob 22.30 »Emanuela kraljica sadosa«.

SVOBODA Danes zaprt.
DESKLE 19.30 »Pacific banana«.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Alla salute, Ul. C. Cosulich 117, tel. 72480.

POGREBI

Ob 8. uri Lodovico Speranza iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturn in na glavo pokopališče; Paola Franco iz bolnišnice v Krmini v stolnico in na glavo pokopališče; ob 11. uri Giovanni Bezzon iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče; ob 12.30 Vladimir Primožič iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Podgori.

Pomembna pobuda goriške revije »Iniziativa insortina«

Odprta stališča katoličanov do manjšinskih vprašanj

Ko smo pred približno mesecem dni dobili v roke 82. številko revije »Iniziativa isortina«, ki jo v Gorici izdajajo in pišejo somišljeniki katoliškega kulturnega krožka Rizzatti in smo na hitro prebrali naslove objavljanih prispevkov, smo si dejali, da bomo kak čas počakali z opisom vsebine. Hoteli smo namreč počakati kaj bodo napisala druga goriška občila o vsebini te številke, saj je tokrat teza njenih člankov posvečena problematiki narodnostnih oziroma jezičnih manjšin v goriški pokrajini.

Čakali smo in še čakamo. Razen nekaj zelo kratkih člankov, rekli bi skoraj obvestil o tem, da je revija izšla s tako in tako vsebino, nismo brali skoro ničesar drugega, ne pohvalnega ne kritičnega. To ni sicer nič čudnega, saj je v Gorici že skoraj izginila potreba po soočanju s tiščinami, časopisje objavlja v glavnem le to kar prihaja iz raznih uradov in ustanov že napisano in obliki tiškovnega poročila, marsikdo se boji zametati se temu ali onemu ko bi napisal kaj kritičnega. Zaradi tega imajo pristoje pot tisti, ki napišejo kakšno pismo uredništvu tu najbolj branega italijanskega dnevnika. Kar pišejo specializirane revije, kot je npr. tudi »Iniziativa isortina«, pa ostaja omejeno ožjemu številu bralcev, ki so, to pa je še najhuje, v glavnem raztreseni po svetu.

O čem je torej pisala »Iniziativa

isortina«? V uvodniku je bilo napisano, da je treba pravilno ovrednotiti vprašanja nacionalnih oziroma jezičnih manjšin, ki živijo ob naši meji. Svoje članke so zatem prispevali Celso Macor, Andrej Bratuš, Ferruccio Clavara in Paola Benes. Celso Macor, ki se vztrajno ukvarja s furlansko literaturo, sam je pesnik v tem jeziku, piše o prizadevanjih Furlanov pred vedno hitrejšo in nevarno jezikovno asimilacijo. Andrej Bratuš opisuje prizadevanja za doseganje zaščite za slovensko narodnostno manjšino v Italiji in omenja prizadevanja tudi v evropskem merilu. Ferruccio Clavara opisuje položaj v Slovenski Benečiji in prizadevanja za doseganje enakopravnosti v krajih, kjer se narodnostne pravice teptajo že več kot eno stoletje, ter zaključuje svoj spis s poudarkom podpore, ki jo daje Slovencem v teh krajih sedanji videmski nadškof Battisti. Paola Benes pa objavlja dva prispevka, prvega o bizjaškem narečju, v katerem je mesta za besede raznega izvora, tudi slovenskega, drugega pa o dialektu beneškega izvora, ki ga govorijo prebivalci Gradeža.

Zelo zanimive teme torej, o katerih je precej govora, vendar v najbolj razširjenih obdobjih nismo zasledili kritičnega pristopa do tem, ki jih avtorji zagovarjajo.

Se bolj pa se nam zdi zanimiv in aktualen spis mladega duhovnika

Renza Boscarola, sodelavca te revije in urednika nadškofijskega tednika »Voce isortina«. Spis ima naslov: »Chiesa e comunità di lingua slovena« (Cerkve in slovenska jezikovna skupnost).

Boscarolov članek najdemo takoj po prej omenjenih spisih o manjšinah in je torej z njimi neposredno v zvezi. Kaj piše Boscarol? Zagovarja politiko soočanja, iskanja skupnih poti, pogovore in sporazume med italijanskimi in slovenskimi duhovniki in verniki znotraj goriške nadškofije. Avtor se spominja časov, ko je prišlo tudi v tem okviru do sporov in nesporazumov, še več jih je bilo med Cerkvijo v celoti in zunanji, laičnimi komponentami.

Avtor piše, da so si goriški nadškofje prizadevali doseči tak sporazum med narodnostima, ki bi odstranil nesporazume in nesoglasja preteklosti. Še posebej citira nadškofja Pangrazia in Cocolina. Oba sta si prizadevala doseči popolno enotnost v tukajšnji Cerkvi na cerkvenem področju tudi z iskanjem tistih tehničnih in organizacijskih instrumentov, ki bi pripomogli k tej enotnosti.

V članku so citirane besede nadškofja Pangrazia ob njegovem slovesu, besede ki jih je izrekel slovenskim vernikom. Takrat je dejal, da si je prizadeval odstraniti stara gle-

danja, pa čeprav mu ni to uspelo v celoti. Pangraziovo dediščino je vzel v roke nadškof Cocolin, ki je imel to prednost, naglasuje avtor članka, da je bil doma iz naših krajev, Furlan, in da je dobro obvladal slovenski jezik. Imel je prijatelje med slovensko duhovščino, saj je študiral v semenišču skupno s slovenskimi mladenci. Bil je nadškof Cocolin tudi zelo senzibilen in apostolsko navdihnen, v skladu s koncilskimi smernicami.

V najbolj pomembnih cerkvenih svečanostih je dal vključiti poleg italijanskih tudi slovenske tekste, slovensko molitev, tako v cerkvi kot na procesijah. Dejansko je Cocolin hotel, to Boscarol poudarja, da bi se verniki obeh narodnosti soočili eden z drugim, da ne bi bili ločeni, pa čeprav je vsako ohranjal svojo narodnostno in jezikovno specifičnost. Tudi v tem okviru je treba videti ustanovitve slovenske župnije v Gorici ter nekatere druge organizacijske spremembe v goriški nadškofiji. Slovenskim vernikom pa je pokojni nadškof Cocolin dal priznanje tudi s tem, da je imenoval vikarja za slovenske vernike in da je javno priznal slovenski jezik kot enakopravne v poslovanju goriške Cerkve.

Do tu Boscarolov članek, ki se seveda omejuje na pretekli čas, pa čeprav je v njem polno navdihov za sedanost in bodočnost.

Tudi ta članek pa je ostal najbrž neznan veliki večini tu živečega italijanskega prebivalstva in, upali bi si trditi, tudi vernikov.

Članek pa nam daje misliti, kajti to kar sta v življenjsko prakso goriške katoliške Cerkve vnesla nadškofja Pangrazio in Cocolin se danes ne nadaljuje na enak način kot pred leti. O nekaterih stališčih sedanjega nadškofja smo pisali približno pred letom dni. Letos v maju je prišlo do nekaterih kritik ob pogrebu slovenskega nadškofa, sicer uglednega vaticanskega diplomata Jožeta Zabkarja, ki je pokopan v Gorici. Prišli so številni škofje, goriški nadškof pa je govoril le v italijanščini. Nekateri slovenski katoliški profesorji so nadškofu poslali protestno pismo, dobili pa so odgovor, ki jih nikakor ni zadovoljil. Pa tudi na cerkvenih svečanostih sv. Rešnjega Telesa je nadškof molil in pridigal le italijansko, pa čeprav je bilo na njih precej slovenskih vernikov.

Življenje znotraj cerkve seveda z nima predseme vernike. Ne moremo pa mimo dejstva, da smo prej imeli v vodilnih ljudeh goriške katoliške Cerkve prijatelje in zaveznike v prizadevanjih za doseganje naših jezikovnih pravic, kar, konec koncev, je bilo tudi zelo pomembno. Ali lahko trdimo isto o današnjem položaju?

MARKO WALTRITSCH

V delavnici v Bonetih ti popravijo še tako zahtevno motorno žago

Marsikateremu se bo zdel naš argument za poletje nekoliko iz trte izvit ali pa vsaj daleč neprimeren za ta letni čas. Govorili bomo o motornih žagah. Že nekaj mesecev ne slišimo več po naših gozdovih in dvoriščih brenčati teh strašnih strojev, ki mnogim ljubiteljem mirnega počitka jemljejo hladno kri in jih silijo do takih izrazov ob katerih bi marsikateremu dekletu zardela lica. Komu pade na pamet, da bo čez nekaj mesecev že hladno in bomo morali polniti štedilnike ali, srečneži, naftne rezervoarje. Vemo sicer, da v tem obdobju niti ni dovoljeno sekanje drv, pa kljub temu ne bi mnogim padlo na pamet da bi šli v gozd po drva. Pa vendar so tudi taki, ki se s tem, vsaj posredno, še ukvarjajo.

V našem primeru gre za 53-letnega Jožefa Gergoleta iz Bonetov. Z visoko mero gotovosti lahko rečemo, da ga ni človeka, ki je v kakršnikoli zvezi z motornimi žagami, ki ga ne pozna. Velja namreč za izvrstnega strokovnjaka pri popravilu vseh vrst motornih žag. Obiskali smo ga na domu in ga seveda dobili v njegovi delavnici kjer preživi dobesedno cele dneve. Povedal nam je, da se je pravzaprav izučil za mehanika že v rosnih mladosti.

Leta 1966 je Jožef Gergolet kot prvi v vsej doberdobski občini kupil motorno žago. Vsaka, tudi najbolj, motorna žaga se prej ali slej pokvari. Ker je bilo takrat motornih žag na tržišču še malo in specializiranih mehanikov za njihovo popravilo še manj se je Jožef Gergolet sam lotil popravil. Leta so minevala in vedno več domačinov, a tudi ne, si je na-

Jožef Gergolet v svoji delavnici.

bavilo motorno žago. Ker tudi te niso bile perfektno so morale romati k Bonetom, ker je medtem Jožef Gergolet dobil sloves »Barnarda motornih žag«. Lahko rečemo, da ni okvare, ki je ni on popravil in da ni znamke motornih žag, ki ni bila v popravilu pri njem.

Razlike med njimi so velike in grejo npr. od načina vžiga, ki je lahko elektronski ali normalen pa od različnih verig, ki jih imajo (obstaja sedem vrst verig) in konec koncev tudi od njihove teže, saj so najlažje težke le kakšen kilogram, gozdarske žage pa dosežejo težo 16 kilogramov. Pa tudi cene nihajo od 250 tisoč lir do poldruga milijona lir.

Končno vprašanje pa ni moralo mimo znamke motornih žag, ki jo Jožef Gergolet priporoča, pravi, da so po njegovem mnenju najboljše švedske Johnseds, ker je njihov mate-

rial dober, tehnologija pa enostavna in vzdržna.

F. G.

Praška godba v Trziču in Gorici

Najbolj znana godba iz Prage, to je »Ustredny Hudba Československyh Spoju Praha«, bo jutri ob 20.30 koncertirala v Trziču na osrednjem Trgu republike. Prihaja v goste trziški godbi Sant' Ambrogio. Dopoldne bo godba šla po trziških ulicah, ob 11. uri jo bo sprejel župan Sacchini. Godba je prvič v Italiji. Godbeniki bodo bivali v Trziču do konca avgusta. Koncerte bodo imeli še v Trstu, Marianu, Gorici in San Danielu. Zatem bodo nadaljevali turnejo po Švici in Avstriji.

skimi tlemi in zabitim oknom, ki je svoj čas rabil za stranišče. Objela sta jo hladen mrak in tesnoba. Blizal se je večer, slišala je zvončkanje skodelic. Njej pa niso dali hrane in tudi vode ne.

Na smrt utrujena je legla na mrzli beton. Najraje bi bila zajokala. Spet se je spomnila na mater, stisnila je zobe in pesti. V tako težkem položaju ni bila še nikoli v življenju. No, če je zdržala mati, bo tudi ona!

Dolgo ni mogla zaspiti. Za zasliševalce si mora izmisliti enostavno in kar se da verjetno zgodbo, od katere ne bo odstopila.

Naslednje jutro se je Marija seznanila s pravili tekočega traku zasliševanja.

Ko so zdolgočasni policisti zapisali njene osnovne podatke, potrebne za kartoteko jetnikov, so jo fotografirali kot zločinko z vseh treh strani in ji vzeli prstne odtise.

Potem sta jo dva policista odvedla v samico. To je bil dolg, ozek prostor z visokimi stenami, beton-

Ponjo sta prišla dva karabinerja. Odpeljala sta jo po betonskih stopnicah v kletne prostore. Že med potjo je slišala čudne, neznane ji zvoke. Med razglašeno glasbo gramofona je slišala krike, podobne ko-

vinskemu zvenčanju in mešanici živalskega tuljenja. Šli so ji skozi kosti in mozeg. Vse, česar se je domislila ponoči za svojo obrambo, se je začelo krhati.

Vstopili so v mračen prostor, iz katerega sta dva karabinerja vlekla pretepenega in onesvečenega človeka.

Policist srednjih let, pred katerega so jo postavili, jo je nekaj časa mrzlo prebadal z očmi, potem pa ji je rekel:

»Marija Maslo, ste se že omečili? Želimo, da nam poveste vse o bandi Maslo.«

»Nimam vam kaj dodati. Nisem bila v četi, bila sem na oni strani meje v ženski delovni enoti.«

»Vsakega omečimo in bomo tudi vas, če vam tako bolj prija.«

Obstopilo jo je pet karabinerjev, južnjakov, s primitivno nadutimi obrabi. Prisiljen so se ji smejali in se ji bližali od vseh strani. Bila je nemočna kot zastreljena srna, obkoljena od renčecih psov. Njihov namen je bil očiten: preplašiti jo, ji vzeti upanje.

Po mračni kletni sobani, smrdeči po krvi in znoju, po smrtnem strahu, ki zaudarja kiselskasto, se je razlegel smeh mučiteljev, kot bi trkljali kamenje po praznem prostoru.

PRISPEVAJTE

ZA DIJAŠKO MATICO

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

228.

Kolona avtomobilov se je ustavila pred poveljstvom kvesture v Ulici Bellosguardo. To je bila močna zgradba z vsakovrstnimi uradi, zloglasna postojanka, skozi katero je moralo mnogo aretiranih Slovencev.

Zvedavi pogledi stražarjev so jo slačili in se lepili po njej. Poslušala je njihovo zlobudranje, pomešano z nespodobnimi pripombami. Gledala jih je mrko in z nezaupanjem.

Odpeljali so jo v sprejemno pisarno. Počutila se je kot nepomembna stvar, predana rutinskemu postopku, kjer se vse dogaja hladno in preračunano kot na tekočem traku.

Konec julija so proslavili 15-letnico ustanovitve

Pomemben jubilej ŠZ Mladost iz Doberdoba

»Pobuda, ki jo je dal pred dobrim mesecem in pol športni odsek PD »Jezerce« za sestavo širšega športnega društva na Krasu, je začela dajati sadove. Po prvotnih ugibanjih je začasní odbor končno sklical predstavnike vseh kulturnih društev kraško - goriškega območja in jim nakazal smernice. Prisotni so bili člani PD »Jezerce« iz Doberdoba, »Krasa« iz Dola - Poljan, »Danice« z Vrha ter »Kosovela« z Ronk.

Po rešitvi raznih imen so se odločili za športno združenje Mladost, kar predstavlja začetek novega obdobja športnega delovanja na Krasu. Tako je pisalo v dnevniku 27. julija 1969. leta, ko je doberdobski dopisnik poročal o ustanovitvi športnega združenja Mladost, ki je letos slavilo svojo 15-letnico. Čeprav ta doba še ni »zgodovinska« pa vendar pomeni, da je društvo odigralo svojo vlogo v tem predelu goriškega Krasa. Zato je prav, da ob tej priložnosti nekoliko podrobneje ocenimo prehojeno pot, o čem, kar je bilo storjenega, kaj je Mladost pomenila za doberdobsko stvarnost in kateri so obeti za bodoče, kar zadeva telesno kulturo v tem predelu zahodnega Krasa.

Lavrenčič: »Začetek je bil težaven«

Kako je društvo nastalo, katere so bile največje težave? O tem smo se pogovarjali s prvim predsednikom Mladosti in sedanjim doberdobskim županom dr. Marijem Lavrenčičem.

»Naša osrednja težnja je bila, da bi v Doberdobo uresničili zamisel osrednjega športnega središča, ki bi zajemalo goriški Kras,« nam je na svojem domu na Poljanah povedal Lavrenčič. »Zato je bilo treba najprej sestaviti okvirni program dela in se dogovoriti, kaj naj bi pomenilo društvo. Treba je bilo tudi voditi pogovore s prosvetnim

Do leta 1973, ko smo dobili občinsko igrišče, smo vse tekme igrali na tujem. Od tega datuma dalje pa se je Mladost posvetila skoraj v celoti nogometu in to z dobrimi uspehi.«

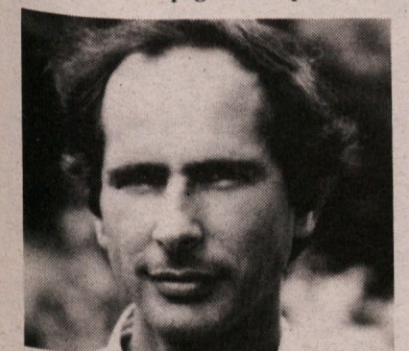
»Pustimo za trenutek nogomet pri kraju, o tem bodo drugi spregovorili. Zanima nas, kaj pa je bilo z drugimi športnimi panogami?«

»Povem lahko, da smo v Doberdobo, že pred ustanovitvijo Mladosti, pripravili več občasnih turnirjev v namiznem tenisu, streljanju in podobno. V naši vasi pa smo organizirali nekaj prireditev v okviru športnih iger. Toda vse to je bilo občasna značaja, ne pa trajno.«

»Potem ko si prepuštil krmilo Mladosti drugim, si po nekaj letih postal župan Doberdoba. Kako s tega položaja gledaš na razvoj telesne kulture v občini?«

»Občina Doberdob je že v prejšnjih obdobjih pokazala vedno dovolj zanimanja za ta vprašanja. Zgradili smo nogometno igrišče. Letos smo nekoliko posodobili betonsko ploščo pri šoli, tako da bo moč na njej igrati tudi tenis. Moram pa reči, da smo v tej mandatni dobi posvetili našo glavno pozornost šoli. In prav iz teh dni je vest, da smo dobili vsa potrebna sredstva, da bomo v Doberdobo začeli z gradnjo nižje srednje šole. To je brez dvoma velika pridobitev za celotno občino ter za slovensko šolstvo nasploh.

Ko bomo rešili to pomembno vprašanje pa bo naša skrb posvečena gradnji telovadnice, ali bolje rečeno večnamenskemu središču. To bo brez dvoma dalo naši telesni kulturi novega zaleta.«

Marij Lavrenčič

društvom, ki je do leta 1969 vsebovalo tudi športni odsek in skleniti, ali se razširi dejavnost v društvu Jezerce ali se gre na popolnoma novo strukturo. Prevladala je druga rešitev in tako smo se v poletnih mesecih lotili dela, da bi postavili tudi uradne temelje novemu društvu. Naš namen je bil predvsem ta, da bi novo društvo združevalo vse ljubitelje športa in to ne samo iz Doberdoba, marveč tudi iz okoliških vasi. Mladost naj bi postala središče telesne kulture na zahodnem Krasu in zato je nastalo združenje, ne pa društvo.

Začetni koraki so bili, kot sicer povsod, težavni, saj je bilo treba društvo predstaviti vaščanom. To pa nam ni uspelo najbolje, saj je bil Doberdob brez primernih objektov, kjer naj bi se telesna kultura razvijala. Vse tekme smo namreč takrat odigrali na tujem in vas je bila odrezana od tega dogajanja. Povedati je treba, da takrat ni bilo niti nogometnega igrišča, kaj še telovadnice, ki je ni niti danes.«

Prva panoga je bila odbojka

»Panoga, s katero smo pričeli je bila odbojka, ki pa je prav zaradi pomanjkanja telovadnic imela težaven začetek in tudi hiter konec. Potem pa smo pričeli z mladinskim nogometom.

Ulian: »Nogomet glavna panoga«

Pomanjkanje primernih pokritih prostorov je ŠZ Mladost odvzelo možnost, da bi svojo dejavnost razširilo na tiste panoge, ki za vadbo in tekme potrebujejo telovadnico. Zato nič čudnega, če se je kraško društvo skoraj v celoti posvetilo nogometu, ki je postal glavna značilnost doberdobskega združenja. Mladinskim ekipam se je po ureditvi nogometnega igrišča pridružila še članska, ki je vse do danes igrala v 3. amaterski ligi. O nogometni dejavnosti smo se pogovarjali z drugim predsednikom Mladosti Giorgio Ulanom.

»Ko sem prevzel predsedniško mesto, je bila pri Mladosti odbojka v zatonu, tako da smo vso našo skrb posvetili nogometu. Najprej smo imeli le mladinski ekipe, s katerimi smo morali nastopati le na tujih igriščih. Položaj pa se je bistveno izboljšal leta 1973, ko je občina do-

Giorgio Ulian

gradila nogometno igrišče. Na razpolago smo dobili prostor, kjer smo lahko nastopali in trenirali. Istega leta smo ustanovili tudi člansko ekipo in jo vpisali v prvenstvo 3. amaterske lige. V tem prvenstvu je Mladost ostala vse do današnjih dni, to je celih 11 let. Toda v tem času smo se nekajkrat resno približali napredovanju. Najbližje je to bilo pred 5 leti, ko smo prvenstvo zaključili na 2. mestu in odigrali dodatno srečanje v Fari proti goriški Azzurri. Tekmo smo izgubili in tako zapravili enkratno priložnost, da bi se lahko povzpeli v višjo kategorijo.«

»Čeprav je kot nogometno društvo Mladost še mlado, je brez dvoma v vaših vrstah nastalo nekaj dobrih

Ženska odbojarska ekipa Mladosti.

Članska nogometna ekipa, ki je odigrala prvo prvenstvo v 3. AL leta 1973.

igralcev. Je kateri izmed teh napravil tako imenovano »kariero«?

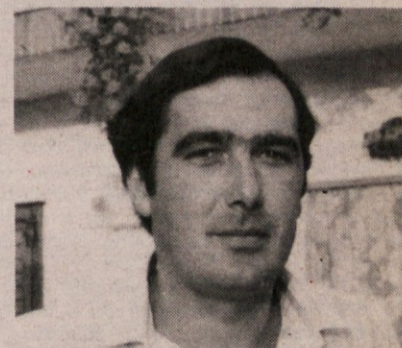
»Resnici na ljubo moram reči, da iz naših vrst, odkar obstaja Mladost, ni izšel kak poseben talent, ki bi si kruh služil izključno z nogometom. Vendar pa smo na mladinskem nivoju imeli nekaj zares obetajočih igralcev, ki so večkrat nastopili za deželne in druge selekcije. Pričakovati kaj več, bi bilo tudi pretirano, saj smo komaj na začetku poti, če pomislimo, da imamo v okoliških vaseh nogometna društva, ki imajo za sabo več kot petdesetletno tradicijo. Vsekakor pa velja poudariti, da bomo z dobro organizacijo in z združevanjem moči lahko tudi mi, v kratkem pripravili take nogometaše, ki se bodo uveljavili pred širšim občinstvom.«

Iz preteklosti v sedanost. Tretji naš sogovornik je bil sedanji predsednik ŠZ Mladost Nordio Gergolet, ki si je to odgovornost prevzel pred tremi leti.

N. Gergolet: »Telovadnica nujno potrebna«

»Naj že uvodoma povem, da se strinjam s tistimi, ki pravijo, da mora Mladost postati združenje, ki zajema več kot eno panogo, to se pravi naj ne bo le nogometno društvo. Da pa to lahko uresničimo, so potrebne določene postavke, brez katerih ne bo rezultatov. Predvsem moramo dobiti v naši telovadnici, oziroma večnamenski prostor, kjer bomo lahko vadili tiste športne panoge, ki potrebujejo pokrite prostore. To je bistvenega pomena in vse kaže, da se za tako rešitev ogreva tudi občinska uprava. Zavedati se je pač treba, da današnji mladi človek ni več pripravljen žrtvovati toliko, kot pred desetimi ali dvajsetimi leti.

Vse to pa brezpogojno zahteva veliko denarja in znano je, da naše društvo, kot sicer vsa podobna društva, ne razpolaga z zadostnimi finančnimi sredstvi. Zato je druga postavka vezana na sponzorizacijo, brez katere danes ne gre več. V to smer bo moralo iti tudi naše društvo, če bo želelo obstati in se razvijati. Tretje, kar je verjetno najvažnejše, pa je odnos vaščanov do društva in obratno. Večkrat imam občutek, da so nekateri prepričani, da ima društvo vse dolžnosti do posameznika, leta pa nobene do društva. Zavedati se je treba, da je društvo pač organizacija, ki nudi skupini ljudi določene pomembne usluge. Telesna kul-

Nordio Gergolet

ture je pač pomembna in potrebna za vsakogar, še posebno pa za mlade. Zato je prav, da starši razumejo to načelo in da ne zahtevajo od društva nemogočega. Vzpostaviti je treba pravičen odnos: starši naj pomagajo društvu, naj pristopijo v organizacijo, naj ga tudi finančno podpirajo. Samo tako bomo gledali bolj optimistično na jutrišnji dan.

V zvezi s tem, moram reči, da smo v Doberdobo nekaj že uresničili. Vzemimo za primer najmlajše v nogometu. V prejšnji sezoni so se starši otrok zavedali velikega organizacijskega posla in rade volje pristopili k društvu in nudili pomoč. Ko govorimo o združevanju moči, mislim,

da moramo gledati na celo kraško področje. S tem v zvezi smo že vzpostavili stike z društvom Iskra iz Ronk, da bi tam pripravili žensko ekipo, ki pa bi jo sestavljale tudi naša dekleta.«

»Še zadnje vprašanje, ki zadeva nogomet. Kaj si obetaš od članske ekipe?«

»Letos imamo na razpolago precej igralcev. Dobili smo tudi novega trenerja. Kar se tiče prvenstva pa kaže, da bomo ponovno vključeni v goriško skupino. Od ekipe pa pričakujem, da bo igrala boljše kot lani, ko so nas v prvi vrsti pestile poškodbe. Skrita želja pa je napredovanje. Upam, da se bo čimprej uresničila.«

Glavna ocena ob 15-letnici kraškega športnega združenja ne more biti drugačna kot pozitivna, čeprav smo videli, da vse ne gre, kot bi si želeli. Toda to, kar so doslej doberdobski športniki storili je stvarno prispevalo k rasti telesne kulture na Goriškem.

Načrti za bodoče pa so bogati in zanimivi.

Pripravil: RUDI PAVŠIČ

Pogovor s šahovskim delavcem Francem Bizjakom iz Nove Gorice

Večja skrb vzgoji mladih primorskih šahistov

Med letošnjimi štiridesetimi prejemniki najvišjega priznanja šahovske zveze Slovenije je tudi 73-letni Franc Bizjak iz Nove Gorice. Ljubitelji šahovske igre ga poznamo kot dolgoletnega in prizadnega šahovskega delavca tako v šahovskem društvu Nova Gorica, kot tudi v primorski in slovenski šahovski organizaciji ter med zamejskimi šahisti.

»Ste med pobudniki organiziranega šahovskega življenja v Novi Gorici. Kako se spominjate teh začetkov in kaj vam šahovska igra pomeni?«

»Po priključitvi Primorske k matični domovini leta 1947 sem se iz Štajerske vrnil na Primorsko (rojen sem v Trstu) in v Solkanu sem bil ob službi na pošti tudi tajnik prosvetnega društva »Janko Premrl - Vojsko«, kjer je, poleg dramske in pevske sekcije, delovala tudi šahovska sekcija, v katero so bili vključeni predvsem železničarji in drugi delavci na okraju v Solkanu. Leta 1953 je DPD »Svoboda« dobila prostore v stari opekarni »Frnaži«, kjer je tudi šahovska sekcija imela redne sestanke članov in organizirali smo šahovske turnirje.

Šahovska sekcija DPD »Svoboda« je prenehala delovati istočasno s prenehanjem delovanja tega društva leta 1961 in leta 1961 smo ustanovili šahovsko društvo Nova Gorica. Društvo je takoj navezalo stike s šahisti sosednje Gorice, vključili pa smo se tudi v delo Primorske šahovske zveze, ki je bila ustanovljena leta 1963.«

»Vaša šahovska aktivnost je tesno povezana tudi z organizacijskim in kakovostnim napredkom primorskega šaha. Bili ste pobudnik srečanj šahistov slovenskega Primorja, dežele Furlanije - Julijske krajine in avstrijske Koroške. Kako ocenjujete stanje v Primorski šahovski zvezi in razvoj stikov s šahisti sosednje Avstrije in Italije?«

»Primorska šahovska zveza združuje 1200 šahistov v 10 šahovskih enotah iz devetih primorskih občin (šahisti Postojne so vključeni v delo Notranjske šahovske zveze). V društvih in klubih na Primorskem imamo nekaj odličnih šahovskih organizatorjev (Plesničar, Bernetič, Troha,

Torni, Gruden itd.), vendar se povsod srečujejo s skromnimi sredstvi in prostorski težavami za dejavnost, ki kaže, da šahovska igra ni pravilno vrednotena. Sedanje vodstvo PŠZ si mora prizadevati, da se še utrdi delo šahovskih društev v nekaterih občinskih središčih (Ajdovščina) in da društva posvetijo večjo skrb vzgoji mladih šahistov.

Primorska šahovska zveza je že ob ustanovitvi dala pobudo za sodelovanje primorskih šahistov z društvi sosednje Italije in Avstrije. Med prvimi smo to pobudo uresničili šahisti Nove Gorice, potem pa tudi ostala društva. Že od 1963. leta potekajo vsakoletni hitropotezni turnirji obmejnih mest (letos bo oktobra 21. turnir v Portorožu), od jeseni 1972 pa teče šahovska interliga prijateljsstva.«

»Novogoriški šahisti ste med vodilnimi na Primorskem, v svojih vrstah imate odličnega 17-letnega mojstrskega kandidata Aljoša Grosarja. Kakšni so pogoji za nadaljnji razvoj mladih in perspektivnih šahistov na Goriškem?«

»Med mladimi ljubitelji šahovske igre je nekaj dobrih in obetajočih šahovskih talentov. Zavedamo se, da je potrebno pionirju - mladincu nuditi kaj več, kot pridobivo v šolskih krožkih. Jeseni nameravam v društvu za nadarjene šahiste organizirati seminarje, na katerih bodo predavali znani šahovski delavci, organizirali pa bomo tudi kategorijske turnirje, simultanke in druga šahovska tekmovanja. Član našega društva je tudi mojstrski kandidat Aljoša Grosar, ki je v zadnjem letu zelo napredoval. Bil je tretji na republiškem mladinskem prvenstvu in sedmi na državnem mladinskem prvenstvu. Udeležil se je tudi nekaterih močnejših turnirjev (Bled, Bugojno, Dunaj), kjer je dosegel dobre rezultate. Šahovsko društvo mu ne more nuditi večje finančne podpore, ker nima sredstev. Društvo bo storilo vse, da se Grosar vključi v krog perspektivnih športnikov in da mu bo s tem ObZTKO zagotovila več sredstev za udeležbo na močnejših šahovskih turnirjih. To bo tudi spodbuda za nadaljnji razvoj šaha na Goriškem.« (Silvo Kovčič)

obvestila

Športni krožek Kras

obvešča najmlajše nogometaše, da se bodo pričeli treningi v ponedeljek, 27. t.m. ob 16. uri na igrišču v Repnu.

Nogometna komisija ZSŠDI

obvešča, da bo v ponedeljek, 27. t.m., ob 20.30 na sedežu ŠD Zarja v Bazovici seja nogometne komisije.

Jadralni klub Čupa

organizira jutri, 26. t.m., regato za jadrnalne deske »long distance«. Start ob 11. uri pred Seslanskim zalivom. Vabljeni člani in prijatelji.

ŠZ Bor

sporoča, da bo seja glavnega odbora v ponedeljek, 27. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih.

Planinska odseka SK Devin in ŠZ Sloga

organizirata jutri, 26. avgusta 1984, vzpon na Porezen. Zbirališče udeležencev je v nedeljo ob 7.30 na trgu v Sesljanu.

Vodstvo medruštvene športne ekipe

obvešča, da se nadaljujejo treningi vsak torek in petek ob 17. uri na križišču ceste za Brisčke.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.000 din, naročnina za zasebne mesečno 180.000, letno 1.800.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.000, letno 2.500.000 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi Ob delavnih trgovski 1 modul (šir 1 st. viš 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglosi 550 lir beseda Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775.275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski

dnevnik

25. avgusta 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Tudi Kitajci gredo v Meko

PEKING — Tudi kitajski muslimani bodo odslej smeli romati v Meko, sicer pretežno prebivalci zahodnih predelov LRK in na lastne stroške. Letos bo kakih tisoč kitajskih muslimanov prejelno naslov »haj«, ki pritiče vsakomur, ki se je vsaj enkrat podal v islamsko svetišče. Prva skupina pojde v Meko že v kratkem.

Verska liberalizacija na Kitajskem zaobhema pravzaprav vse veroizpovedi, vsekakor kitajska katoliška cerkev nima nobenih odnosov z Vatikanom, medtem ko so protestanti navezali stike z anglikansko.

Japonski sodniki sredi hudih polemik zaradi korupcij in površnega sojenja

TOKIO — Japonci so znani kot zelo pošteni ljudje in kraje so na Japonskem zelo redke. Zato je aretacija bogatega in uglednega človeka, ki je v neki knjigarni skušal ukrasti dve knjigi, pravzaprav senzacija, še bolj, če je tat — član japonskega vrhovnega sodišča.

Tsujosi Matsunaga je skušal ukrasti knjigi, katerih vrednost ne presega 3.800 jenov (približno 24 tisoč lir), vendar so ga zasačili medtem ko je skušal oditi s knjigami pod suknjico. Zatem so skušali ugotoviti, kako se imenuje in kje stanuje, pa ni bilo mogoče, tako da so morali poklicati policijo. Bilo je presenečenje za vse, tako za policijo kot za uslužbenca knjigarne, saj je 51-letni Matsunaga znan po tem, ker vodi preiskavo v zvezi z »zadevo Tanaka« — najbolj znanim japonskim procesom, na katerem sodijo nekdanjemu predsedniku vlade Tanaki zaradi korupcije v aferi »Lockheed«.

Primer sodnika Matsunage so kaj hitro utišali, potem ko je slednji odstopil. Primer pa ni ostal nezapažen in po komentarjih v japonskem tisku je sodstvo utrpelo zelo trd udarec. Japonski sodniki namreč vse bolj pogosto prihajajo v črno kroniko, skupaj z obtoženci, ki jim sodijo. Primerov ugodnih sodnikov, ki imajo opraviti s pravico, je vse več, obtožbe pa gredo od poskusa izsiljevanja, preko posilstva obtožene žene kar na sodišču do pristranskih razsodb v korist prijateljev.

Zagovor obtoženega sodnika, da je skušal ukrasti knjigi pod vplivom tablet proti prehladu je naravnost smešna, kot obrazložitev nekega komentatorja, češ da sodniki postajajo tatovi, ker so preobremenjeni. Prav primer z »zadevo Tanaka« kaže, kako naporno delajo japonski sodniki (in v tem bi se lahko kosali s svojimi italijanskimi kolegi), saj je bilo potrebnih kar osem let, da so ugotovili krivdo nekdanjega premiera Tanake, če-

prav je po izjavah ameriških poslovnih ljudi bilo zelo jasno, da so slednji podkupovali svoje odjemalce, da bi prodali čimveč svojih letal.

Morda majhne tatvine japonskih sodnikov ne bi povzročile toliko senzacije, če ne bi slednji na svojem delovnem mestu pokazali vrsto izrazito negativnih lastnosti. Letos so izpustili na svobodo že tretjega Japonca, ki je bil obsojen na smrt, ker so ugotovili, da je bil nedolžen. Na obnovo sodnih postopkov čaka še desetina obsojenih na smrt, saj so v vseh primerih ugotovili, da so sodniki dokaj površno odločali na podlagi »pri-znanj« ki jih je policija izsilila z nasilnimi metodami.

Seveda niso vsi japonski sodniki taki kot Matsunaga in njegovi kolegi, ki so z neodgovorno povrnostjo delili smrtno kazni, vendar pa je primer sodnika — tatu dal hud udarec ugledu japonskega sodstva.

Zagorela ali bela koža - to je sedaj vprašanje

Poletja še ni konec. To, da smo imeli letos bolj muhasto vreme in bolj malo resnično vročih in lepih dni, nas ne sme premotiti. Meteorologi napovedujejo izboljšanje vremena in celo zelo tople in vroče september.

Če vam torej sedaj spregovorimo nekaj o sončenju, o tem, če je sončenje za kožo koristno, ali ne, če je prav, da uporabljamo pri tem razne kreme, olja in druga podobna sredstva, to ne bo odveč, posebno ne, ker v tem času razpravljajo in dajejo vse mogoče nasvete tako dermatologi, kozmetologi, pač vsi tisti strokovnjaki, ki se s temi zadevami bavijo in ukvarjajo.

In kaj so ti strokovnjaki ugotovili? To, kar smo sicer že vedeli, a tokrat so vsi v svojih trditvah še bolj odločni in gotovi, da namreč sončenje koži škoduje, da jo močno izsuši, da jo naguba — skratka, da ženski, ki hoče ohraniti gladko in lepo kožo prav nič ne koristi.

Seveda si vsi strokovnjaki o tem problemu niso edini. Eni pravijo, naj se le sončimo, toda previdno, ob pomoči dobrih krem in olj in v urah, ko sonce ni tako močno.

Drugi so spet mnenja, da so lahko tudi kreme in olja škodljiva, ker jih koža različno sprejema in vsrkava, kar tudi lahko povzroči, da se na koži pojavijo neestetični temni, ali sveliti madeži — eni zaradi premočne pigmentacije kože, drugi zaradi posebnih glivic, ki se na soncu hitreje širijo in ki povzročajo na koži bele pege, ki jih ni mogoče odstraniti.

Če smo se torej ženske še pred nekaj leti borile za to, da bi bile v poletnem času čim bolj ogorele, stojimo sedaj pred dilemo — ali verjeti strokovnjakom, ali pa nadaljevati s sončenjem, kot so to delale mnoge vse doslej.

Če pogledamo nekoliko ljudi na ulicah (predvsem ženske) potem bomo videli, da so sicer nekatere precej zagorele, a ne tako, kot so bile pretekla poletja. Je to zato, ker so jih trditve strokovnjakov in zdravnikov prestrašile, ali pa je temu krivo le letošnje muhasto poletje?!

Pa še nekaj smo izvedeli v zvezi s sončenjem in lepo ogorelo kožo: da so namreč vse kreme za umetno obarvanje kože v glavnem škodljive in da je bolje, če jih ne uporabljamo. Prav tako so ugotovili, da je tudi sončenje z različnimi žarnicami, oziroma ultravioletnimi žarki za kožo škodljivo. Tudi so ugotovili, da je treba pri sončenju močno zaščititi kožo prsi, ki je mnogo bolj občutljiva, kot sicer koža obraza ali telesa.

Se bomo počasi zopet vrnili k beli koži, ki so jo naše babice in prababice in pradedje tako cenili?

N. L.

Ujeli grofovega morilca

FIRENCE — Karabinjerji so aretirali lovca, ki je preteklo nedeljo ubil grofa Corsinija v njegovem lovskem revirju pri kraju Borgo San Lorenzo. Gre za 24-letnega Marca Parigija (na sliki) iz bližnje vasi Scarperia. Preiskovalci so mu prišli na sled s pomočjo tula za puškin naboj, ki so ga našli na kraju umora. Mladenič, ki je bil policiji že znan kot narkoman, je na začetku zanikal vsako svojo odgovornost pri umoru, potem pa je priznal, da je grofa ubila krogla, ki se je po nesreči sprožila med njegovim begom.

Sta zakona protiustavna?

BOLOGNA — Predsednik vsedržavne stranke upokojencev PNP Alberto Marconi je prijavil sodišču za delo dve zakonski normi, češ da sta protiustavni. Gre za zakon, ki določa 800 lir podpore na dan brezposelnim, in za zakon štev. 193 z dne 31.5.1984, ki omogoča predčasno upokojitve delavcem železarn v krizi pri 50. letu starosti.

Prvi zakon je po Marconijevem mnenju v nasprotju z 38. členom ustave, ki pravi: »Vsak državljan, ki ni sposoben za delo in nima potrebnih sredstev za preživljanje, ima pravico do vzdrževanja in socialne podpore«. Drugi zakon pa je po predsedniku PNP v nasprotju s 3. členom ustave, ki zagotavlja vsem državljanom enako družbeno dostojanstvo. Zakon 193 omogoča namreč predčasno upokojitve zaposlenim v železarskem sektorju medtem ko drugi delavci nimajo te pravice.

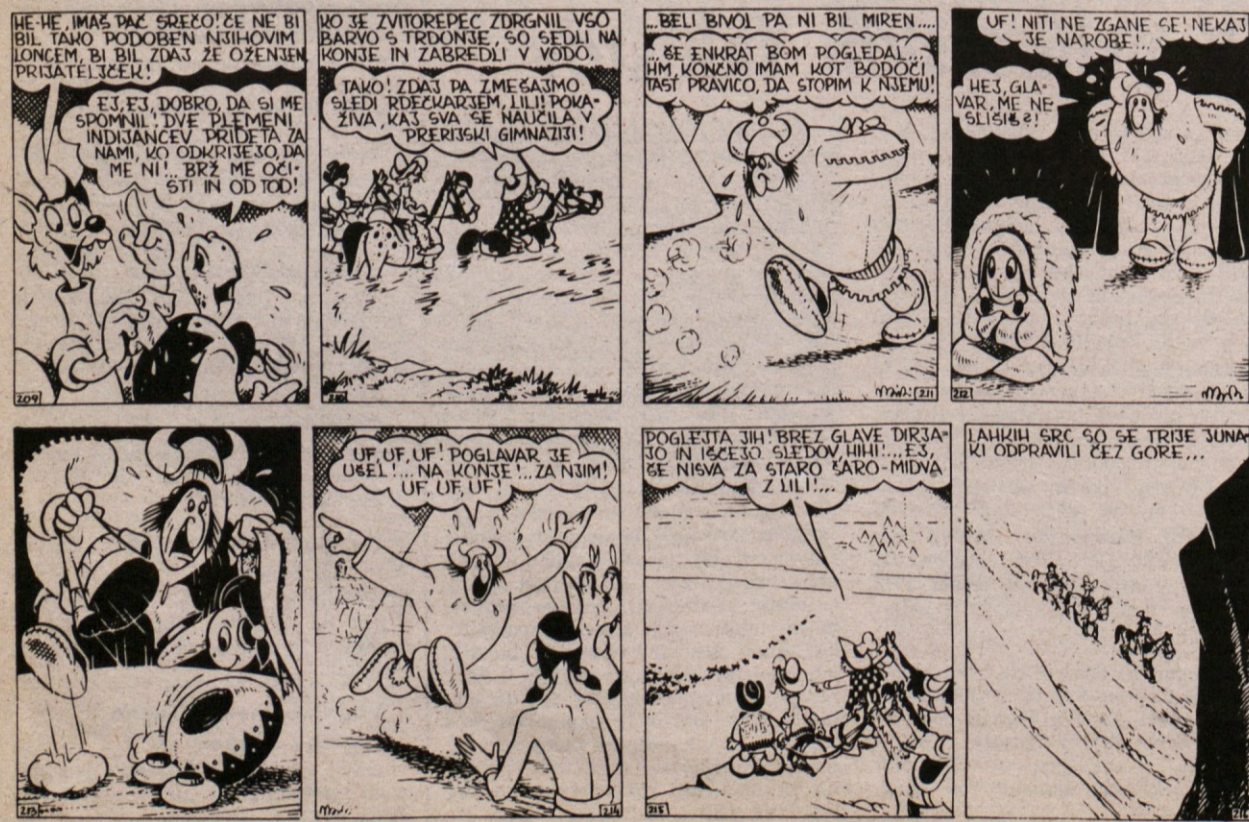
Zobotrebcu ranijo!

NEW YORK — V ameriških bolnišnicah sprejmejo vsako leto povprečno 8 tisoč ljudi, ki so se ranili z zobotrebci. Tako beremo v vladnem poročilu, ki ga je pred kratkim objavilo glasilo združenja ameriških zdravnikov.

V desetini primerov gre za paciente, ki so nezavestno pogoltnili zobotrebce in si tako ranili notranje organe. V teh primerih je poseg zdravnikov pogosto težak. Težko je namreč ugotoviti lego zobotrebca v telesu, ker so zobotrebci leseni in si z radiografijami ni mogoče pomagati. V ostalih primerih pa te lesene paličice povzročajo najrazličnejše rane na udih, obrazu, pri otrocih pa često tudi na očeh. V zadnjih 4 letih so v samih ZDA zobotrebci povzročili celo tri smrti. Zato zdravniške oblasti priporočajo kuharjem, naj ne skrivajo zobotrebcev v jedi.

MIKI MUSTER: Na divjem zapadu

Zvitorepec in Trdonja

V prehrambeni veleblagovnici sredi Moskve Dva dni zastonj jedel potem pa se dal ujeti

MOSKVA — V Moskvi se še vedno niso poglobili vici na račun neobičajnega dogodka, ki je tat sam poklical policijo, naj pride ponj v neko prehrambeno veleblagovnico, kjer se je že nekaj noči mastil.

Podvig je bil po vsem sodeč zelo enostaven. Tat je kot običajen odjemalec stopil v trgovino in v neki shrambi počakal na konec poslovanja. Od tod se je ponoči pritihtopil v direktorjev urad in z direktorjevi ključi prispel do hladilnikov, kjer se je lahko celo noč mastil z dobrotami, ki le poredko zaidejo na mize navadnih sovjetskih državljanov. Vse skupaj pa je dobro zalival s pristnimi gruzijskimi in moldavskimi vini, zjutraj pa je za sabo vse lepo počistil in se spet zavalil v svoje skrivališče v prostorih veleblagovnice.

Dva dni ni nihče opazil, da je kaj zmanjkalo iz hladilnikov ali s polic za pijačo. Sladokusni tat bi lahko nadaljeval še kak dan svoj podvig, a tretjega dne je sprejel povsem nepričakovano odločitev. Po tretji po-zrtitji se je vrnil v direktorjev urad

in od tod telefonsko pozval policijo, naj pride ponj. Može postavbe seveda niso mogli verjeti svojim ušesom in so šele na protest in rotenje tatu prišli v veleblagovnico. Šokirani pa niso bili samo policisti, nič manj presenečeni niso bili časnikarji, ki so seveda takoj ugotovili, da niso v veleblagovnici poskrbeli za varnost, če se je lahko običajen tat kar tri noči nemoteno mastil z njihovimi dobrotami.

Policija pa še vedno ni sporočila imena tatu, ki ni kot kaže zmanjkal niti kopejke iz raznih uradov in blagajn. Bržkone bo moral plačati le stroške za tri noči gostije, poleg seveda sodnih.

O vsej tej zadevi so sereva Moskvačani takoj pričeli zbijati vice, saj tudi sami ne morejo razumeti, zakaj se je tat pokesal in prostovoljno poklical policijo. Nekateri trdijo, da se je naveličal enolične hrane, drugi spet, da so bili hladilniki skoraj prazni, najbolj zlobni trdijo, da se je ni, najbolj zlobni trdijo, da se je zbal za svoje zdravje, marsikdo pa je prepričan, da je kesanje resnično.